

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**RAZKRITJA V LETNIH POROČILIH IZBRANIH SLOVENSКИH
BANK**

Ljubljana, avgust 2016

URŠKA MATKO

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Urška Matko, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Razkritja v letnih poročilih izbranih slovenskih bank, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem mag. Aleksandrom Igličarjem, višjim predavateljem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno ne prenašam pravice shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravice reproduciranja ter pravice dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu prek Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne

Podpis študentke:

KAZALO

UVOD	1
1 LETNA IN KONSOLIDIRANA LETNA POROČILA BANK.....	2
1.1 Opredelitev letnega poročila.....	3
1.2 Sestava letnega poročila	4
1.2.1 Uvodni del letnega poročila	4
1.2.2 Poslovno poročilo	5
1.2.3 Računovodsko poročilo.....	5
1.3 Konsolidirano letno poročilo	7
2 RAZKRITJA V LETNEM POROČILU	9
2.1 Vrste razkritij.....	11
2.2 Splošni dejavniki, ki vplivajo na obseg razkritij	12
2.2.1 Velikost družbe	12
2.2.2 Starost družbe.....	12
2.2.3 Dobičkonosnost družbe.....	13
2.2.4 Sestava uprave družbe.....	13
2.2.5 Delež države v lastništvu	13
2.2.6 Število podružnic	13
3 RAZKRITJA V LETNIH POROČILIH BANK.....	14
3.1 Obvezna razkritja bank, kot jih predpisujeta Uredba EU 575/2013 (CRR) in Direktiva št. 2013/36/EU (CRD IV).....	16
3.1.1 Politika in cilji upravljanja s tveganji	16
3.1.2 Kapital in kapitalske zahteve	18
3.1.3 Bančna tveganja	19
3.1.4 Politika prejemkov	20
3.2 Prostovoljna razkritja bank.....	21
4 ANALIZA RAZKRITIJ V LETNIH POROČILIH IZBRANIH BANK V SLOVENIJI.....	22
4.1 Struktura bančnega sistema v Sloveniji.....	22
4.2 Izbrane banke v Sloveniji	25
4.2.1 Abanka, d. d.	26
4.2.2 NKBM, d. d.....	27
4.2.3 SKB, d. d.	27
4.2.4 UniCredit Banka, d. d.	28
4.3 Primerjava poslovanja izbranih bank za leto 2014.....	28
4.4 Dejavniki, ki vplivajo na razkritja izbranih bank	30
4.5 Primerjava obveznih razkritij v izbranih bankah.....	31
4.5.1 Politika in cilji upravljanja s tveganji	31
4.5.2 Kapital in kapitalske zahteve	32

4.5.3 Bančna tveganja.....	33
4.5.4 Politika prejemkov.....	35
4.6 Primerjalna analiza prostovoljnih razkritij izbranih bank.....	35
SKLEP.....	37
LITERATURA IN VIRI.....	40

PRILOGE

KAZALO SLIK

Slika 1: Tržni deleži bank v Sloveniji na dan 31. 12. 2014.....	23

KAZALO TABEL

Tabela 1: Lastniška struktura bančnega sektorja v Sloveniji v obdobju od 2011 do 2014.....	24
Tabela 2: Izkaz poslovnega izida bančnega sistema v Sloveniji v obdobju 2013–2014.....	25
Tabela 3: Podatki o poslovanju izbranih bank za leto 2014.....	29
Tabela 3: Podatki o poslovanju izbranih bank za leto 2014 (nad.).....	30
Tabela 4: Status izbranih bank glede na lastniški položaj in pomembnost za slovenski bančni sistem.....	31
Tabela 5: Kakovost kreditnega portfelja po bonitetnih razredih izbranih bank v letu 2014.....	33
Tabela 6: Segmentna razdelitev kreditnega portfelja izbranih bank za leto 2014.....	34
Tabela 7: Prostovoljna razkritja po posameznih segmentih izbranih bank.....	36

UVOD

Današnje poslovno okolje je izjemno zahtevno. Globalizacija zahteva od vseh udeležencev nenehne izboljšave, prilagodljivost in razvoj novih poslovnih modelov, ki omogočajo takojšnjo odzivnost na hitro spreminjajoče se okolje. V tem smislu tudi bančni sektor ni izjema. Bančne storitve in produkti so postali bolj kompleksni in konkurenčni pritiski vse močnejši, kar sili banke v iskanje optimalnih poslovnih modelov, ki vključujejo učinkovito upravljanje s tveganji, stroškovno učinkovitost, usmerjenost k strankam in zagotavljanje ustrezne ravni dobičkonosnosti.

V grobem lahko rečemo, da je osnovna dejavnost bank zbiranje depozitov, ki jih nato investirajo (plasirajo) v kredite. Banke v strateških usmeritvah in poslovnih ciljih opredelijo dopustne meje prevzemanja tveganj, ki se v končni fazi odražajo tudi v rezultatih poslovanja. Pred neugodnimi razmerami oziroma realiziranimi tveganji pa banko ščiti njen kapital, ki mora biti glede na profil tveganosti zadosten oziroma ustrezen. Kaže se v enem od najpomembnejših kazalnikov poslovanja posamezne banke – kapitalski ustreznosti banke.

Zaradi narave svojega dela so banke veliko bolj nadzorovane in regulirane s strani pristojnih institucij kot druge gospodarske družbe (nefinančna podjetja), in sicer prav zaradi njihove odgovornosti za ohranjanje finančne stabilnosti. Potreba po reguliranju in nadzoru izpolnjevanja regulatornih zahtev nad bančnimi institucijami izhaja iz dveh predpostavk (Poročilo o finančni stabilnosti: uporaba tržnih informacij pri analizi finančne stabilnosti bank, 2016):

- varčevalci (deponenti) naj ne bi znali dobro razlikovati med tveganimi in netveganimi institucijami zaradi nepopolnih informacij, atomiziranosti, slabe koordinacije, neznanja in nezainteresiranosti, zato država »popravlja« slabost trga z nadzorom;
- za bančne naložbe je značilno, da so informacijsko netransparentne (banka ima vse potrebne informacije, da oceni kreditno boniteto dolžnika ali perspektivnost investicijskega projekta), in zato manj zanimive za širši krog nepoučenih vlagateljev.

Regulatorni nadzor popravlja slabo delujoči trg zaradi nepopolnih informacij udeležencev (varčevalci, kreditojemalci ali lastniki), da bi se lahko ugotovila dejanska vrednost bančnih portfeljev, ki temeljijo na internih informacijah bank. Za državni nadzor lahko rečemo, da dopolnjuje oziroma nadomešča nadzorno vlogo finančnih vlagateljev, ki z različnimi mehanizmi tržnega nadzora poskušajo zagotoviti, da bodo realizirali pričakovane donosnosti na svoje naložbe.

Pri tem se križajo interesi med lastniki (delničarji), upniki (kreditojemalci in varčevalci) in upravami bank. Oba vidika nadzora, tako regulatorni kot tržni, vplivata na izvajanje poslovnih aktivnosti bank in navsezadnje tudi na tveganost posameznih institucij. Z

razvojem finančnega sistema (poglabljanje, zapletenost in globalizacija) se je povečala tudi sposobnost finančnih trgov, da učinkoviteje nadzirajo finančne institucije. Cilj je odpraviti asimetrijo informacij, s katero se upravičuje potreba po regulativi in nadzoru bank.

Zadnja finančna kriza je pokazala številne slabosti finančnega sistema in njegovega nadzora. V zadnjih letih je zato prišlo do velikega vala regulatornih sprememb, katerih osnovni cilj je zagotavljanje stabilnosti finančnega sistema. Zainteresirana javnost in nadzorniki zahtevajo transparentno bančno okolje, v katerem banke poslujejo varno, pregledno in učinkovito.

Zaradi navedenih vzrokov se pojavljajo vse večje zahteve po javnih razkritjih informacij o poslovanju bank, ki bodo omogočale tržnim udeležencem podati kakovostno oceno najpomembnejših področij poslovanja bank. Z vidika baselskega kapitalskega sporazuma sta drugi in tretji steber (regulatorni nadzor in tržna disciplina) tista, ki bankam priporočata oziroma od njih zahtevata največ javnih razkritij, te pa služijo kot bistven pripomoček v procesu nadzora bank s ciljem doseganja stabilnosti in učinkovitosti bančnega sistema.

Banke morajo zato sestavljati letna poročila, ki pa se nekoliko razlikujejo od klasičnih podjetniških, saj je njihova vsebina določena z različnimi predpisi. Posebnost letnih poročil bank so razkritja, ki imajo eno izmed ključnih vlog za transparentno poslovanje in dajejo vsem zainteresiranim udeležencem na trgu potrebne informacije, ki omogočajo lažje in boljše razumevanje poslovanja banke. Zaradi informacijske asimetrije imajo razkritja še posebej pomembno vlogo, saj povečujejo ekonomsko učinkovitost (Hossain, 2008, str. 660–661).

Namen diplomskega dela je proučiti, kako podrobno izbrane banke v Sloveniji v letnih poročilih razkrivajo prostovoljne in obvezne informacije o ključnih vidikih poslovanja bank in kateri so dejavniki, ki vplivajo na obseg razkritij, ter narediti primerjavo obsega razkritij med izbranimi bankami. Podatke črpamo iz javno dostopnih podatkov o poslovanju bank za leto 2014 (letna poročila izbranih bank, spletne strani izbranih bank idr.).

V prvem delu diplomske naloge na kratko predstavimo osnovne značilnosti letnega poročila bank, vrste razkritij in dejavnike, ki vplivajo na obseg razkritij. Najpomembnejša razkritja, ki so potrebna za primerno oceno banke s strani javnosti so informacije o kapitalu in kapitalski ustreznosti, izpostavljenost bank različnim oblikam tveganj, metode oziroma tehnike ocenjevanja tveganj ter upravljanje vseh vrst tveganj. Zato v četrtem poglavju sledi kratka predstavitev izbranih bank in njihovega poslovanja v letu 2014 ter primerjava obsega prostovoljnih in obveznih razkritij v njihovih letnih poročilih.

1 LETNA IN KONSOLIDIRANA LETNA POROČILA BANK

1.1 Opredelitev letnega poročila

Letno poročilo je najpomembnejši in najbolj reprezentativen dokument, ki ga pripravijo podjetja in banke. Z njim poleg finančnih podatkov prikažejo tudi svoje poslanstvo, vizijo, cilje in poslovno kulturo. Gre za ogledalo podjetja, ki pokaže njegov položaj, ustvarjen na dolgi rok, in predstavlja njegovo najpomembnejše razkritje. Sestavljeno mora biti jasno in pregledno, hkrati pa mora izkazovati resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti podjetja, njegovega finančnega položaja in poslovnega izida.

Letno poročilo je tudi dober instrument komuniciranja z zunanjimi uporabniki, saj z njim predstavimo banko v celoti, in sicer tako njene dosežke kot njene načrte ter strategije za nadaljnje poslovanje. Predvsem pokažemo, kako smo podjetje upravljali v preteklosti, in izpostavimo najpomembnejša tveganja, ki jim je banka izpostavljena, ter strategije upravljanja s tveganji. Poseben poudarek je namenjen tudi poročanju o poslovnih načrtih banke, saj zainteresirana javnost (investitorji, deponenti in drugi) presoja izpolnjevanje poslovnih planov na podlagi sprejetih strategij banke in njenih namer za sprejemanje poslovnih tveganj (Horvat, 2003, str. 13).

Pri sestavljanju letnega poročila morajo banke obvezno upoštevati Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD), Mednarodne standarde računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP) ter Zakon o bančništvu in njegove podzakonske akte. Upoštevajo se trendi v poslovanju, večanje neobrestnih dohodkov, optimiziranje kapitala, dvig vrednosti aktive, trženje finančnih storitev, upravljanje s finančnimi tveganji in kontrola stroškov.

Ravno predpisi in zakoni, ki so postali obširnejši, spodbujajo banke, da hitreje razkrivajo neobvezne informacije v letnih poročilih in tako lažje zadovoljijo vse večje zahteve interesnih skupin po razkritjih podatkov. Zaradi različnosti interesov je dobro in zaželeno uporabnikom nameniti čim več dodatnih informacij, vsekakor več, kot jih zahtevajo predpisi in standardi.

Interesne skupine podjetja, ki jim je letno poročilo skoraj edini in glavni vir informacij o poslovanju, so: delničarji in morebitni vlagatelji (dobičkonosnost kapitala, ki so ga vložili v podjetje), zaposleni (kolikšna je plača na zaposlenca, stopnja njihove udeležbe v dobičku, kakšna je socialna in zdravstvena varnost v podjetju ter kako podjetje skrbi za zaposlenca), posojilodajalci, kupci in dobavitelji, država (upoštevanje zakonodaje in raznih drugih predpisov), konkurenca (konkurenčne prednosti) in javnost (kako podjetje spoštuje predpise iz naslova varovanja okolja, kakšen je odnos podjetja do invalidov, žensk, študentov, kakšna je politika podpiranja kulture in znanosti). Uporabniki oziroma interesne skupine letnega poročila so enaki uporabnikom, na katere so naslovljene računovodske informacije in katerih potrebe po informacijah zadovoljujejo računovodski izkazi (Horvat, 2000, str. 40).

1.2 Sestava letnega poročila

Letno poročilo vsebuje poslovno poročilo in računovodsko poročilo z računovodskimi izkazi ter s pojasnili postavk, ki pri zunanjem poročanju sestavlja celoto (Horvat, 2003, str. 27). Letno poročilo je sestavljeno iz treh delov. To so (Horvat, 2000, str. 74):

- uvodni, najbolj splošen del, s strnjenimi podatki,
- poslovno poročilo s prikazom poslovanja po posameznih funkcijah in delih podjetja,
- računovodsko poročilo, ki je sestavljeno iz računovodskih izkazov in prilog s pojasnili k izkazom.

Tako letno poročilo opredeljuje 60. člen ZGD (Ur. l. RS, št. 65/2009 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US 82/13 in 55/15). Vsi navedeni deli letnega poročila so obvezni in tvorijo celoto. Letno poročilo mora biti sestavljeno jasno in pregledno. Izkazovati mora resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja in poslovnega izida (ZGD, Ur. l. RS, št. 55/15, 57. člen).

1.2.1 Uvodni del letnega poročila

Uvodni del letnega poročila je njegov najbolj splošen del, ki mora biti napisan na način, da lahko vsak bralec spozna, kako uspešno oziroma neuspešno je bilo poslovanje družbe v preteklem poslovnem letu. Pri oblikovanju uvodnega dela letnega poročila je treba upoštevati, da bo za mnoge bralce, ki so strokovno nepodkovani, ta del letnega poročila edini, ki ga bodo zares natančno prebrali. To je tudi razlog, da se pri pisanju tega dela nameni večjo pozornost nedenarnim kot denarnim informacijam (Kavčič, 1998, str. 10).

Prvi vtis letnega poročila napravi že naslovnica, zato je pomembno, da je oblikovana tako, da pritegne pozornost bralca. Včasih jo sestavljajo privlačne fotografije, slogani ali številke, ki razkrivajo uspešen pretekli rezultat. Sledi uvodni del, ki vsebuje naslednje postavke (Horvat, 2000, str. 74):

- finančne in druge poudarke,
- kratko uvodno predstavitev družbe,
- kazalo,
- poročilo predsednika uprave in poročilo predsednika nadzornega sveta.

Naslovnici sledi uvodni del, ki se navadno prične s krajšim pregledom finančnih in drugih pomembnih podatkov. Družbe ključne finančne kazalce, kot so čisti dobiček, čisti dobiček na delnico in dividende na delnico, v tem delu največkrat prikažejo grafično in tabelarno, skupaj s kazalci za leto ali včasih za več zaporednih let pred tem. Del uvoda letnega poročila je tudi krajša predstavitev družbe, ki zajema podatke o osnovni dejavnosti, sedežu

družbe, vodstvu, zaposlenih, obstoječih in potencialnih trgih poslovanja ter pomembnejših dogodkih za preteklo leto. Pogosto pa so tu predstavljeni tudi glavni cilji družbe, strategija razvoja, vizija, poslanstvo in vrednote.

Uvodni del sestavljata še poročilo predsednika uprave in poročilo predsednika nadzornega sveta. Poročilo predsednika uprave se pogosto v strnjeni obliki nahaja na začetku letnega poročila. Vsebuje bistvene informacije o najpomembnejših finančnih kazalcih, dogodkih, uresničenih strateških odločitvah, smernicah razvoja družbe in podobno. Poročilo predsednika nadzornega sveta pa je poročilo, ki je namenjeno skupščini delničarjev in ga sestavi nadzorni svet. Vsebovati mora podatke o tem, kako in v kolikšnem obsegu je nadzorni svet med poslovnim letom preverjal vodenje družbe, kakšno je stališče do revizijskega poročila, če je priloženo k letnemu poročilu, pripombe k letnemu poročilu in ali nadzorni svet letno poročilo potrjuje (Horvat, 2002, str. 17).

1.2.2 Poslovno poročilo

Poslovno poročilo banke vsebuje (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015):

- poročilo o poslovanju banke za poslovno leto (opis splošnega gospodarskega okolja, poslovne usmeritve, pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja, delniški kapital in delničarji banke, opis razvoja banke),
- informacije o upravljanju banke (struktura organov vodenja ali nadzora, podatki o višjem vodstvu),
- poslovno mrežo,
- organizacijsko shemo banke,
- organizacijsko shemo skupine povezanih družb.

1.2.3 Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo je sestavljeno iz računovodskih izkazov in prilog s pojasnili k izkazom. Njihove sheme so predpisane s strani Banke Slovenije, vsebino posameznih postavk in način izdelave računovodskih izkazov pa predpisujejo MSRP in Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

Sestavine računovodskega poročila so (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015): izkaz finančnega položaja, izkaz poslovnega izida, izkaz vseobsegajočega donosa, izkaz denarnih tokov, izkaz sprememb lastniškega kapitala in priloge s pojasnili.

Izkaz finančnega položaja. Najpomembnejši računovodski izkaz banke je izkaz finančnega položaja. Vsebuje prikaz stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev na koncu poslovnega leta (Anadolli, Beloglavec, Korošec, Medved & Mörec, 2008, str. 58). Sredstva so v obliki stvari, denarja in materialnih pravic, ki jih banka pridobi s kapitalom ali z dolgovi. Dolgovi so večinoma povezani s pravnimi ali fizičnimi osebami. Banka s sredstvi izkazuje terjatve do kreditorejmalcev, jih obvladuje in iz njih pričakuje gospodarske koristi. S strukturo izkaza finančnega položaja je določena tudi uspešnost banke, upoštevati pa je treba, da so naložbe vir bančnih prihodkov, obveznosti pa praviloma povzročajo bančne odhodke. Delež kapitala v celotni strukturi je zaradi značilnosti bančnega poslovanja bistveno manjši kot v bilancah stanja podjetij (Bitenc, 2009, str. 7).

Iz Priloge 1 je razvidno, da se zahtevana shema izkaza finančnega položaja bank nekoliko razlikuje od bilance stanja, ki jo sestavljajo podjetja. Pri bankah praviloma okoli 70 % aktive tvorijo naložbe (posojila bankam, posojila strankam, ki niso banke, ter dolgoročne in kratkoročne naložbe v kapital drugih), medtem ko pri aktivih podjetij običajno prevladujejo opredmetena osnovna sredstva, terjatve do kupcev in zaloge. Delež kapitala v podjetjih lahko predstavlja tudi do 50 % vseh obveznosti, pri bankah pa je precej nižji in se giblje okoli 10 % (Anadolli et al., 2008, str. 59).

Izkaz poslovnega izida. Banka izdela izkaz poslovnega izida na podlagi knjigovodskih podatkov o prihodkih in odhodkih. Razlika med njimi je dobiček ali izguba (Bitenc, 2009, str. 7). V Prilogi 2 je prikazana predpisana shema izkaza poslovnega izida za banke.

Največji del bančnih prihodkov praviloma predstavljajo prihodki iz obresti, poleg njih pa še prihodki iz trgovanja z izpeljanimi finančnimi in drugimi inštrumenti, prihodki od provizij in drugi prihodki (Anadolli et al., 2008, str. 58).

Opravnine nastanejo pri trgovanju z vrednostnimi papirji, poslovanju v imenu in na račun tretjih oseb, zunajbilančnem poslovanju, prevzetih garancijah in vodenju kreditnih poslov (Anadolli et al., 2008, str. 69).

Izkaz vseobsegajočega donosa. Izkaz vseobsegajočega donosa se razčleni na čisti dobiček oziroma izgubo v obdobju ter na prihodke in odhodke drugega vseobsegajočega donosa v obdobju, ki so pripoznani v presežku iz prevrednotenja ali v zadržanem dobičku oziroma izgubi (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

Izkaz denarnih tokov. Izkaz denarnih tokov je razčlenjen na denarne tokove pri poslovanju, denarne tokove pri naložbenju in denarne tokove pri financiranju. Banka lahko izkaz denarnih tokov izdela po I. ali II. različici (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

V izkazu denarnih tokov po I. različici se za prikaz denarnih tokov pri poslovanju uporablja neposredno metodo. Postavke iz izkaza poslovnega izida se dopolni s prejemki in z izdatki oziroma s spremembami poslovnih sredstev in poslovnih obveznosti v obdobju, na katerega se izkaz nanaša (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

Pri II. različici pa se za prikaz denarnih tokov uporablja posredna metoda. To pomeni, da se čisti poslovni izid pred obdavčitvijo prilagodi za učinke, ki se ne nanašajo na denarne tokove pri poslovanju, in za nerealizirane učinke iz poslovanja. Dopolni se ga s spremembami poslovnih sredstev in obveznosti v obdobju, na katerega se izkaz nanaša (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

Banka za prikaz denarnih tokov pri naložbenju in denarnih tokov pri financiranju uporablja neposredno metodo ne glede na izbrano različico izkaza denarnih tokov (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

Izkaz sprememb lastniškega kapitala. Izkaz sprememb lastniškega kapitala banka izdela tako, da v ustrezne postavke vnese stanje posameznih sestavin kapitala preteklega poslovnega leta in zneske sprememb posameznih sestavin kapitala v opazovanem obdobju. Upoštevajo se tudi čisti dobiček, pokrivanje izgube v obračunskem obdobju in stanje posameznih sestavin kapitala na koncu obravnavanega obdobja. Prikažejo se tudi posamezne sestavine bilančnega dobička oziroma izgube (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

Priloge s pojasnili. V prilogah s pojasnili mora banka razkriti pomembnejše računovodske usmeritve, na podlagi katerih so zasnovani računovodski izkazi. Banka mora pojasniti tudi morebitne spremembe računovodskih usmeritev, metode, uporabljene za vrednotenje posameznih postavk v izkazu finančnega položaja, metode za izračun oslabitev sredstev in morebitnih odpisov, usmeritve oblikovanja rezervacij, usmeritve pripoznavanja prihodkov in odhodkov, davčne obveznosti banke in tečaj, po katerem je izvedla preračun vrednosti iz tujih valut v vrednosti v domači valuti (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

Pojasnila k računovodskim izkazom niso samostojen izkaz, temveč samo dopolnjujejo celoto računovodskih izkazov v letnem poročilu. Njihov namen je boljša preglednost in jasen prikaz finančnega položaja ter poslovnega izida (Horvat, 2002).

1.3 Konsolidirano letno poročilo

Konsolidirano letno poročilo mora sestaviti družba (obvladujoča družba), ki ima sedež v Sloveniji in obvladuje eno ali več družb (odvisne družbe). Te imajo lahko sedež v Sloveniji

ali izven nje. Obvladujoča ali ena izmed odvisnih družb mora imeti obliko kapitalske družbe, dvojne družbe ali druge istovrstne oblike, in sicer po pravu države, kjer ima družba sedež (ZGD, Ur. l. RS, št. 55/15).

Zakon določa, da ima družba status obvladujoče v drugi družbi, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev, ki jih mora družba v prilogi h konsolidiranim izkazom tudi navesti (ZGD, Ur. l. RS, št. 55/15):

- če ima večino glasovalnih pravic v drugi družbi;
- če ima pravico imenovati ali odpoklicati večino članov posloводства ali nadzornega sveta druge družbe in je hkrati družbenik te družbe;
- če ima pravico do prevladujočega vpliva nad drugo družbo na podlagi podjetniške pogodbe ali drugega pravnega temelja;
- če je družbenik v drugi družbi in če na podlagi pogodbe z drugimi družbeniki te družbe nadzoruje večino glasovalnih pravic v tej družbi ali
- če ima prevladujoči vpliv nad drugo družbo oziroma ga dejansko izvaja ali si podredi vodenje te družbe.

Konsolidirano letno poročilo je sestavljeno iz konsolidiranega poslovnega poročila in konsolidiranega računovodskega poročila. V konsolidiranem poslovnem poročilu je treba navesti (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015):

- skupino družb, ki so vključene v konsolidacijo,
- družbe, ki so z njimi povezane,
- dejavnosti, ki jih opravljajo,
- strukturo organov upravljanja in organov nadzora,
- posredne in neposredne deleže banke v kapitalu oziroma glasovalne pravice v teh družbah z nominalno vrednostjo kapitalskih deležev banke na zadnji dan poslovnega leta,
- pričakovani razvoj in poslovne usmeritve banke in družb, ki so vključene v konsolidacijo, kot skupine,
- druge podatke, ki jih je treba razkriti.

Konsolidirano računovodsko poročilo je sestavljeno iz konsolidiranega izkaza finančnega položaja, konsolidiranega izkaza poslovnega izida, konsolidiranega izkaza vseobsegajočega donosa, konsolidiranega izkaza denarnih tokov (po I. ali II. različici) in konsolidiranega izkaza sprememb lastniškega kapitala. Pri izdelavi teh izkazov mora banka upoštevati MSRP in Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015).

V prilogi s pojasnili h konsolidiranim računovodskim izkazom mora banka razkriti pomembnejše računovodske usmeritve, na katerih temeljijo ti izkazi. Prav tako mora priloga vsebovati pojasnila za vse postavke v konsolidiranih računovodskih izkazih. Poleg pojasnil mora banka razkriti še (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 50/2015):

- podatke o firmi in sedežu bank in družb, ki so vključene v konsolidacijo, deleže v kapitalu bank in družb ter nominalne zneske kapitalskih deležev v bankah in družbah, ki so vključene v konsolidacijo;
- podatke o firmi in sedežu družb, ki niso vključene v konsolidacijo, in deležih banke v njihovem kapitalu ter nominalnih zneskih kapitalskih deležev teh družb ter razlago, zakaj niso vključene v konsolidacijo;
- podatke po posameznih državah članicah in tretjih državah, v katerih poslujejo podružnice banke ali družbe, v katerih ima banka pomemben vpliv oziroma jih obvladuje (odvisne družbe, pridružene družbe in skupaj obvladovane družbe).

Letno in konsolidirano letno poročilo banke mora biti pregledano s strani pooblaščenega revizorja. To določata ZGD in Zakon o revidiranju. Revizija mora biti opravljena najkasneje v šestih mesecih po koncu poslovnega leta (ZGD, Ur. l. RS, št. 55/15, 57. člen). Revizija pregleda tako poslovni kot tudi računovodski del letnega poročila.

Banka mora Banki Slovenije v roku osmih dni po prejemu revizorjevega poročila oziroma najkasneje v štirih mesecih po koncu poslovnega (koledarskega) leta predložiti letno poročilo (in konsolidirano letno poročilo, če ga mora banka pripraviti), revizorjevo poročilo o revidiranju letnega poročila ter revizorjevo poročilo o izpolnjevanju pravil o upravljanju s tveganji bank (Zakon o bančništvu, (v nadaljevanju ZBan), Ur. l. RS, št. 96/2013, 210. člen). V petih mesecih po koncu koledarskega leta mora banka objaviti letno poročilo, konsolidirano letno poročilo in revizorjevo mnenje na svoji spletni strani. Vse naštetu mora biti dostopno na spletu vsaj pet let (ZBan, Ur. l. RS, št. 96/2013, 211. člen). Najkasneje v šestih mesecih po koncu koledarskega leta pa je treba letno poročilo, konsolidirano letno poročilo in revizorjevo mnenje predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJ PES), (ZBan, Ur. l. RS, št. 96/2013, 211. člen).

2 RAZKRITJA V LETNEM POROČILU

V osnovi je treba ločiti pojme razkritje, poslovna skrivnost banke in zaupna informacija. Glede na Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic (Ur. l. RS, št. 60/2013) pomeni razkritje bistveno informacijo, ki bi, če bi bila izpuščena ali napačno navedena, spremenila ali vplivala na oceno ali odločitev uporabnika, ki to informacijo uporablja za sprejemanje ekonomskih odločitev.

Poslovno skrivnost predstavljajo informacije, katerih odkrivanje javnosti bi zmanjšalo konkurenčni položaj banke; to lahko vključuje informacije o produktih in sistemih, ki bi v primeru njihovega odkritja konkurentom zmanjšale njihovo vrednost. Zaupna informacija pa je tista informacija, ki se nanaša na pogodbeno stranko banke in za katero je s predpisi določena obveznost varovanja njene zaupnosti (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013).

Banka lahko razkritja informacij, ki so označene kot zaupne oziroma so poslovna skrivnost, opusti (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013). Treba se je zavedati, da banke delujejo v zelo konkurenčnem okolju in bi razkrivanje tovrstnih informacij (glede komitentov, bančnih storitev, notranjih sistemov) lahko imelo negativen vpliv na konkurenčni položaj banke.

Vsaka banka mora oblikovati in vzpostaviti jasno politiko za izpolnjevanje zahtev glede razkritij, ki hkrati omogoča tudi ocenjevanje ustreznosti vsebine razkritij in pogostosti razkrivanja podatkov. Ta politika mora biti potrjena s strani uprave in nadzornega sveta banke ter vsebuje cilje ter strateške usmeritve na področju javnega razkrivanja podatkov o poslovanju (Rotovnik, 2003, str. 40).

Koncept razkritij pomeni, da naj bi pripravljene in objavljene računovodski izkazi ter pojasnila k njim vsebovali vse informacije o družbi, ki imajo dovolj velik pomen, da lahko vplivajo na odločitve informiranih in preudarnih uporabnikov računovodskih izkazov. Slovenski računovodski standardi (v nadaljevanju SRS) namesto izraza razkritja uporablja izraz pojasnila. Ta pojasnila so dodatne informacije o posameznih podatkih iz računovodskih izkazov, mednje pa najprej uvrščamo razkritja v zvezi z vsemi vrstami tveganj in negotovosti, ki vplivajo na podjetje, pa tudi razkritja sredstev in obveznosti, ki niso izkazani v izkazu finančnega položaja (Nadoh, 2005, str. 16).

V najširšem pomenu besede pojem razkritje pomeni prikaz katere koli informacije o izbranem podjetju. Vključene so vse informacije iz letnih poročil podjetij, objav v tisku in drugih virov. Računovodstvo opredeljuje razkritje v ožjem pomenu besede; razkritja se nanašajo na razkrite informacije v letnih poročilih razen tistih, ki so razkrite v temeljnih računovodskih izkazih. Razkritja v ožjem pomenu se torej nanašajo na temeljne računovodske izkaze oziroma jih dopolnjujejo (Vežjak, 1998, str. 25). Vsaka postavka v izkazu finančnega položaja, izkazu poslovnega izida in izkazu denarnih tokov mora biti praviloma navzkrižno povezana z ustrezno informacijo v pojasnilih (Horvat, 2001, str. 70). Mednarodni računovodski standardi (v nadaljevanju MRS) priporočajo vrstni red razkritij (Horvat, 2001, str. 70):

- izjava o skladnosti z MSRP,
- izjava o podlagi za merjenje in o uporabljenih računovodskih usmeritvah,

- podporne informacije za postavke, ki so predstavljene v obrazcu posameznega računovodskega izkaza v zaporedju, v katerem je predstavljena vsaka vrstična postavka in vsak računovodski izkaz,
- druga razkritja, med njimi možne obveznosti, obveze in druga denarno in nedenarno izražena razkritja.

V nekaterih primerih pa je potrebno oziroma zaželeno vrstni red razkritij spremeniti. To so denimo informacije o obrestnih merah in popravkih vrednosti sredstev na pošteno vrednost, ki so lahko povezane z informacijami o zapadlosti finančnih instrumentov v plačilo, čeprav se prvo nanaša na izkaz poslovnega izida in drugo na izkaz finančnega položaja (Horvat, 2001, str. 70).

Banke objavljajo razkritja enkrat letno na svojih spletnih straneh. Lahko pa banka presodi, da je treba zaradi narave poslovanja določene informacije objaviti večkrat letno oziroma to zahtevo poda Banka Slovenije, ki določi obseg razkritih informacij, roke in postopke ugotavljanja oziroma preverjanja verodostojnosti razkritij (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013).

2.1 Vrste razkritij

V splošnem se razkritja delijo na obvezna in prostovoljna. Obvezna razkritja so predpisana z zakonodajo posamezne države, pri nas jih določajo SRS ali MSRP ter ZGD. Obvezna razkritja so predpisana, da bi uporabniki lahko realno ocenili letno poročilo, in obsegajo pomembne poslovne dogodke po koncu poslovnega leta, pričakovani razvoj družbe, dejavnost družbe na področju raziskav, podružnice družbe in dejavnosti podružnic družbe v tujini.

Podjetja (in tudi banke) pa obvezna razkritja po navadi razširijo še s prostovoljnimi razkritji, da bi si povečala ugled ter širši javnosti bolj prikazala svoje prednosti in sposobnosti ter kulturo in filozofijo. S prostovoljnimi razkritji tudi sporočajo, da njihov interes ni le dobiček, temveč tudi socialna odgovornost ter skrb za varnost in okolje (Kavčič, 2007). Prostovoljna razkritja so tista razkritja, ki so zunaj računovodskih izkazov in ki jih ne zahtevajo računovodski standardi, zakoni ali drugi predpisi. Odločitev posameznega podjetja je, katera prostovoljna razkritja v letnem poročilu so pomembna, primerna in uporabna. Prostovoljna razkritja se pojavljajo predvsem v poslovnem poročilu, lahko pa se pojavijo tudi v uvodu v letno poročilo (Horvat, 2003, str. 62–63).

Prostovoljna razkritja so koristna predvsem za povečanje vrednosti podjetja (banke). So mehanizem, ki blaži škodljivo izbiro z zmanjšanjem informacijske asimetrije tako med vrhovnim poslovođstvom in vlagatelji kot med institucionalnimi (velikimi) in individualnimi (malimi) vlagatelji. Možne ugodnosti zaradi prostovoljnih razkritij so manjši stroški kapitala, večja likvidnost delnic podjetja in manjši transakcijski stroški. Na

drugi strani pa imajo banke z njimi tudi stroške. To so stroški razvijanja in širjenja informacij, tožb in pravnih, povezanih z razkritji informacij, ter izgube konkurenčnih prednosti zaradi razkrivanja informacij (Mandžuka, 2008, str. 42).

Banka, ki se bo odločila za dodatna razkritja, mora imeti od tega korist. Pogosto je glavni razlog za prostovoljno razkrivanje finančnih informacij potreba po uveljavitvi na kapitalskem trgu. Podjetja, ki želijo plemeniti svoj kapital, pogosteje dodatno razkrivajo informacije, ki niso dosegljive v letnih poročilih (Mandžuka, 2008, str. 43).

2.2 Splošni dejavniki, ki vplivajo na obseg razkritij

Večina avtorjev (Hossain, Soliman, Owusu-Anash, Feytimi, Haniffa in Cook idr.), ki so proučevali razkritja v letnih poročilih podjetij, je enotnih, da na velikost razkritij vplivajo naslednji dejavniki:

- velikost družbe,
- starost družbe,
- dobičkonosnost,
- sestava uprave,
- delež države v lastništvu,
- število podružnic.

2.2.1 Velikost družbe

Stroški zbiranja informacij so manjši za velike družbe. Večje družbe imajo potrebo po večjem obsegu razkrivanja informacij, saj se z njihovimi vrednostnimi papirji trguje prek različnih poti (Hossain, 2008, str. 663). Večje družbe razkrivajo več zato, ker imajo bolj razvite sisteme za pridobivanje in posredovanje informacij. Manjše družbe se čutijo bolj ogrožene in izpostavljene, če razkrijejo več. Večji obseg razkritij vpliva na zmanjšanje agencijskih stroškov.¹ Ti pa so večji v velikih družbah, zato te razkrivajo več (Soliman, 2013, str. 73).

2.2.2 Starost družbe

Starejše družbe imajo večji obseg razkritij, saj so stroški pridobivanja, procesiranja in posredovanja informacij v javnost manjši za starejše družbe (Owusu-Anash, 1998, str.

¹ V bankah gre pogosto za agencijski odnos – pogodbeno razmerje, kjer ena stran (principal) najeme drugo stran (agent) za opravljanje določenih del v njenem imenu. Običajno so principalni delničarji, agenti pa direktorji. Agenti pogosto postavijo svoje cilje na prvo mesto, ti pa niso skladni s cilji principala ali si celo nasprotujejo. Takšno vedenje se poskuša z različnimi nadzori minimizirati. Stroški, ki pri tem nastanejo, so agencijski stroški.

605). Običajno imajo dobro razvito bazo podatkov, zato so stroški pridobivanja informacij manjši kot pri manjših družbah. Starejše družbe razkrivajo več, saj želijo utrditi položaj in ugled na trgu (Feytimi, 2014, str. 184). Manjše družbe pa razkrivajo manj, saj še nimajo močnega tržnega položaja in bi jim določena razkritja lahko škodovala. Haniffa & Cook (2002, str. 30) pa trdita, da so manjše družbe tiste, ki razkrivajo več, saj bi rade pridobile vlagatelje in njihovo zaupanje.

2.2.3 Dobičkonosnost družbe

Družbe, ki dosegajo večje dobičke, želijo večji obseg razkritij. S tem dokažejo, da so dobre, vredne zaupanja in si tako utrjujejo položaj (Hossain & Hammami, 2009, str. 260). Družbe, ki ne dosegajo dobičkov oziroma imajo nizke dobičke, si prizadevajo razkriti čim manj. S tem želijo prikriti nastale izgube oziroma izpad prihodkov (Feytimi, 2014, str. 184).

2.2.4 Sestava uprave družbe

Upravo sestavljajo izvršni in neizvršni člani (nimajo dvojne vloge in so neodvisni; njihova naloga je, da spremljajo in nadzirajo delovanje direktorjev in preprečujejo oziroma omejujejo njihovo oportunistično vedenje), (Haniffa & Cooke, 2002, str. 3). Če neizvršni člani uprave korektno izvajajo svojo nadzorno funkcijo, lahko pričakujemo večji obseg razkritij v letnih poročilih. Haniffa in Cooke (2002, str. 18) pa sta v svoji raziskavi ugotovila, da večji kot je delež neizvršnih članov v upravi, manjši je obseg razkritij. Čeprav so neizvršni člani neodvisni, kot nadzorniki niso preveč učinkoviti (Barako, Hancock, & Izan, 2006, str. 20).

2.2.5 Delež države v lastništvu

Družbe, ki so večinoma v državni lasti, se soočajo z višjimi agencijskimi stroški (Juhmani, 2013, str. 137). Po eni strani si prizadevajo za maksimiranje dobička, po drugi strani pa želijo delovati v interesu naroda. Večji obseg razkritij pomaga k zmanjšanju agencijskih stroškov. Podjetja v državni lasti so pod večjim nadzorom in se soočajo z večjimi zahtevami po transparentnem delovanju, zato je obseg razkritij v letnih poročilih družb, ki so v državni lasti, večji.

2.2.6 Število podružnic

Družbe z večjim številom podružnic imajo kompleksnejšo strukturo, zato morajo imeti tudi učinkovitejši sistem zbiranja in upravljanja informacij. S tem laže pridejo do podatkov in tudi stroški njihovega zbiranja so manjši. Družbe z večjim številom podružnic imajo zato tudi večji obseg razkritij (Hossain & Hammami, 2009, str. 260).

3 RAZKRITJA V LETNIH POROČILIH BANK

Poslovanje bank je v osnovi določeno s prevzemanjem še dopustnih meja oziroma stopenj tveganj. Vendar so banke hkrati naklonjene moralnemu hazardu; na eni strani banke zbirajo depozite (za katere velja državno jamstvo vlog), zbrana sredstva pa posojajo gospodinjstvom in podjetjem, kar pa predstavlja tvegano dejavnost. V zasledovanju strateških ciljev ni nujno, da banka vedno upošteva interese vlagateljev ali družbe nasploh, kar lahko vodi do prevelikega prevzemanja tveganj. V hudem konkurenčnem boju, ob vse bolj kompleksnih produktih in iskanju dobičkonosnih naložb lahko pride do prekomernega izpostavljanja tveganju. Kot zaščita pred morebitnimi izgubami banke oblikujejo določen kapital, ki banko varuje pred slabimi poslovnimi rezultati oziroma nesolventnostjo (Tarullo, 2008, str. 16).

Banke se tako pri svojem poslovanju soočajo z različnimi oblikami tveganj, ki so odvisna od profila tveganosti banke oziroma njene pripravljenosti po prevzemanju tveganj. Tista banka, ki ima bolj tvegane naložbe, mora imeti relativno več kapitala v virih sredstev kot banka, ki ima manj tvegane naložbe (Dimovski & Gregorčič, 2000, str. 103). Zato je baselski komite za bančni nadzor transparentnosti poslovanja finančnih institucij (Basel Committee on Banking Supervision, 2016) dal izjemno velik pomen in ga je vgradil v tretji steber kapitalskega sporazuma (BASEL II), imenovan tržna disciplina. Komite je s tem želel zagotoviti, da si bo vsak bančni strokovnjak ne glede na to, kje deluje (banka, nadzorna institucija, univerza itd.), lahko na podlagi razkritij oblikoval celotno in kakovostno sliko o poslovanju finančne institucije (Rotovnik, 2003, str. 40).

Za učinkovito tržno disciplino pa je zelo pomembna tudi pogostost razkrivanja podatkov. Če se podatki objavljajo samo enkrat letno, se tržni udeleženci odločajo na podlagi več mesecev starih podatkov, ki pa ne odražajo več dejanskega stanja poslovanja banke. Predvsem zaradi nepredvidljivih gospodarskih razmer, kjer se tveganja hitro spreminjajo, je zaželeno pogostejše objavljanje razkritij, na osnovi katerih si lahko tržni udeleženci ustvarijo dejansko sliko o poslovanju banke (Rotovnik, 2003, str. 40).

Javna razkritja v okviru tretjega stebra baselskega kapitalskega sporazuma temeljijo na naslednjih področjih (Rotovnik, 2003, stran 41):

- obseg implementacije kapitalskega sporazuma v bančnih skupinah,
- kapital banke,
- tveganje in tehnike ocenjevanja tveganj in
- kapitalska ustreznost.

Z vidika obsega implementacije navedenega kapitalskega sporazuma v bančnih skupinah zanimajo tržne udeležence predvsem informacije o tem, zakaj določena pravna oseba v skupini ni vključena v konsolidirani izkaz kapitala in kakšne so metodologije za izračun

tveganosti teh družb ter vpliv različnih metodologij na kapitalni položaj celotne bančne skupine.

Razkritja bančnih skupin morajo vsebovati naslednje informacije (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013):

- podatke o osebah, ki so vključena v razkritja,
- opis razlik med članicami bančne skupine z vidika konsolidacije na računovodskem in regulatornem področju,
- opis omejitev glede prenosa kapitala ali za poravnavo obveznosti med nadrejeno in njenimi podrejenimi družbami,
- znesek, za katerega je kapital nižji od zahtevanega minimuma v vseh podrejenih družbah, ki niso vključene v konsolidacijo ter imena teh družb.

Ravno zadnja finančna kriza je pokazala številne slabosti bančnega sistema in njegovega nadzora. Banke se v negotovih gospodarskih razmerah soočajo z izzivom iskanja poslovnih modelov, ki so dolgoročno vzdržni, stroškovno učinkoviti in dobičkonosni. Zato smo v zadnjem obdobju priča velikemu valu regulatornih sprememb, katerih cilj je zagotavljanje dolgoročne stabilnosti bančnega sistema in njegove odpornosti na pojav prihodnjih gospodarskih kriz (Banka Slovenije, 2015).

Regulatorne spremembe se nanašajo predvsem na strateške vidike poslovanja bank, in sicer varnost, transparentnost in učinkovitost. Nadzorne institucije bodo lahko na osnovi sprejetih evropskih direktiv oziroma uredb, ki so prenesene v nacionalno zakonodajo, izvajale bolj podroben nadzor nad kapitalom banke, kapitalsko ustreznostjo in procesom upravljanja s tveganji v bankah. Glavni cilj učinkovitega in poglobljenega nadzora nad bankami je zmanjševanje prevelikega izpostavljanja tveganju s strani bank oziroma tržna disciplina.

Evropska kapitalna zakonodaja je med drugim uvedla tudi zahteve glede transparentnosti poslovanja bank. Tako so evropske banke zavezane k razkrivanju določenih informacij z namenom zadostnega informiranja potencialnih vlagateljev o tveganjih, ki so ali jih banke prevzemajo pri svojem poslovanju. V letu 2014 so te zahteve postale del Uredbe Evropske unije (v nadaljevanju EU), št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 6. 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja (Capital requirements regulation ali Uredba CRR), ki so neposredno zavezujoče za vse države članice EU in evropskega gospodarskega prostora. Ta uredba se navezuje tudi na Direktivo o kapitalnih zahtevah (Capital Requirements Directive ali Direktiva CRD IV), št. 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 6. 2013, ki govori o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter njihovem bonitetnem nadzoru; oba dokumenta predstavljata (Razkritja skupine Abanka za leto 2014, 2016):

- pravni okvir za nadzor kreditnih institucij,
- visoke standarde razkrivanja z namenom vzpostavitve zadostnega informiranja javnosti.

Uredba CRR se v državah uporablja neposredno, kar pomeni, da njena vsebina ni bila neposredno prenesena v nacionalno zakonodajo v obliki zakona ali podzakonskih aktov. Drugače povedano, z začetkom leta 2014 so se prenehale uporabljati določbe ZBan-1 in sklepov Banke Slovenije, ki obravnavajo vsebine navedenih uredb. Prenehale so veljati tudi splošne določbe ZBan-1, ki so neposredno urejene v uredbi, kot na primer definicije, raven uporabe zahtev itd.

Vzporedno z začetkom uporabe uredbe CRR bi se morala do konca leta 2013 v nacionalno zakonodajo držav članic EU prenesti tudi direktiva CRD IV, vendar se v slovensko zakonodajo takrat ta še ni prenesla. Vsebine CRR in CRD IV so prešle v slovensko zakonodajo v letu 2015, in sicer s sprejetjem novega Zakona o bančništvu (v nadaljevanju ZBan-2) ter prenovljenih sklepov Banke Slovenije.

3.1 Obvezna razkritja bank, kot jih predpisujeta Uredba EU 575/2013 (CRR) in Direktiva št. 2013/36/EU (CRD IV)

Na splošno lahko obvezna razkritja, ki jih zahteva nova evropska zakonodaja, razdelimo na naslednja področja (celoten seznam zahtevanih razkritij je prikazan v Prilogi 3):

- politika in cilji upravljanja s tveganji;
- kapital in kapitalske zahteve;
- bančna tveganja (kreditno, tržno, operativno, obrestno);
- politika prejemkov.

V nadaljevanju podajam pomembnejše spremembe novih bančnih pravil po zgoraj navedenih področjih.

3.1.1 Politika in cilji upravljanja s tveganji

Nova zakonodaja uvaja dopolnitve na področju notranjih in korporativnih procesov upravljanja bank. V splošnem se daje večji poudarek pomembnosti upravljanja tveganj in odgovornostim organov upravljanja, tj. upravi banke in nadzornemu svetu.

Direktiva CRD IV (Uradni list EU, št. 176/2013) določa, da morajo pomembne banke ustanoviti odbor za tveganja, ki ima vlogo svetovalca upravi in nadzornemu svetu glede prevzemanja tveganj, strateških usmeritev glede tveganj ter nadzora glede izvajanja te strategije (CRD IV, Uradni list EU, št. 176/2013, člen 76, odstavek 3). Pomembnost

banke² za slovenski bančni sistem pa se še naprej določa na enak način, kot je bila to praksa do sedaj. Druge banke (nepomembne za slovenski bančni sistem) bodo te naloge izvajale v okviru revizijske komisije.

Po direktivi CRD IV je oziroma mora biti funkcija upravljanja tveganj neodvisna od ostalih operativnih funkcij. V sklopu tega mora imeti ustrezna pooblastila, ugled, sredstva in hkrati neposredni stik z organi upravljanja (CRD IV, Ur. l. EU, št. 176/2013, člen 76, odstavek 5). Proces upravljanja s tveganji po direktivi vključuje:

- sodelovanje pri pripravi strategij in odločitvah s področja upravljanja tveganj;
- vzpostavitev celovitega pregleda nad tveganji, ki jih banka prevzema.

V ta namen mora banka vzpostaviti takšen sistem organizacije oziroma notranjo infrastrukturo, ki omogoča neposredno poročanje nadzornemu svetu, zlasti v primerih, ko se zaradi neugodnega razvoja dogodkov povečujejo bančna tveganja. Vodenje procesa upravljanja s tveganji mora prevzeti oseba z izvršilno funkcijo, ki jo potrdi ali razreši nadzorni svet banke.

Naslednja novost, ki jo je prinesla direktiva CRD IV, je, da morajo pomembne banke ustanoviti komisijo nadzornega sveta za imenovanja (CRD IV, Ur. l. EU, št. 176/2013, člen 88, odstavek 2). Osnovna naloga komisije je opredelitev kandidatov za člana uprave in nadzornega sveta, ocenjevanje njihovih znanj, veščin in izkušenj ter presojanje uspešnosti obeh organov upravljanja. S svojim delovanjem mora komisija v največji meri zagotoviti, da posamezne osebe v organih upravljanja pri odločanju ne škodijo interesom banke.

Nadalje je omejeno tudi število direktorskih funkcij, ki jih lahko istočasno opravljajo člani organov upravljanja (CRD IV, Ur. l. EU, št. 176/2013, člen 91, odstavek 3). Dovoljene kombinacije direktorskih funkcij (izvršna ali neizvršna direktorska funkcija znotraj iste finančne skupine):

- izvršna direktorska funkcija z dvema neizvršnima direktorskima funkcijama;
- štiri neizvršne direktorske funkcije.

² Banka Slovenije odloči o pomembnosti banke za bančni sistem Republike Slovenije (v nadaljevanju RS) na podlagi velikosti in notranje organiziranosti banke ter značilnosti, obsega in zapletenosti poslov, ki jih banka upošteva, pri čemer upošteva zlasti naslednja merila (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013, 5. člen):

- tržni delež, merjen po bilančni vsoti, znaša 5 ali več odstotkov;
- vrste storitev/poslov, ki jih opravlja;
- tipi strank;
- geografska struktura poslovanja;
- ima podrejene institucije, ki jih je mogoče šteti za pomembne z vidika finančnega sistema.

Velja dodati, da lahko Banka Slovenije na podlagi presoje posamezniku dovoli opravljati dodatno funkcijo neizvršnega direktorja.

3.1.2 Kapital in kapitalske zahteve

Razkritja o naravi, sestavinah in značilnostih kapitala banke podajo tržnim udeležencem informacije o sposobnosti banke za ublažitev finančnih izgub (Rotovnik, 2003, str. 42). Razkritja o sestavinah kapitala obsegajo (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013):

- ključne informacije o posameznih kategorijah kapitala in lastnosti njegovih sestavin;
- znesek temeljnega kapitala z ločenimi razkritji njegovih sestavin in odbitne postavke od temeljnega kapitala;
- znesek celotnega dodatnega kapitala I in dodatnega kapitala II ter znesek postavk, za katere se obe vrsti kapitala zmanjšujeta.

Razkritja o kapitalski ustreznosti pa združujejo razkritja o kapitalu in razkritja o izpostavljenosti tveganjem v smiselno celoto, ki se odražajo v razkritjih o kapitalski ustreznosti banke. V tem delu morajo banke podati naslednje informacije (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013):

- povzetek pristopa k ocenjevanju ustreznosti kapitala banka v smislu obstoječih in prihodnjih aktivnosti banke;
- znesek kapitalske zahteve za kreditno tveganje glede na različne pristope (standardizirani, pristop IRB);
- znesek kapitalske zahteve za tržno tveganje glede na različne pristope (standardizirani, pristop, interni modeli);
- znesek kapitalske zahteve za operativno tveganje glede na različne pristope (enostavni, standardizirani ali napredni pristop).

Med najpomembnejše spremembe, ki so nastopile z uvedbo oziroma s sprejetjem nove zakonodaje, so spremembe glede kapitala bank. Upravljanje s kapitalom banke je stalen proces določanja in vzdrževanja primerne obsega kapitala s ciljem zmanjšati kapitalsko tveganje. Vključuje stalno spremljanje gibanja višine kapitala, kapitalskih količnikov ter spremljanje izvajanja ukrepov za zagotavljanje najmanj zakonsko predpisanih in v poslovni politiki banke sprejetih načrtovanih kapitalskih količnikov. Tako je eden od ciljev zakonskih sprememb povečanje kakovosti kapitala prek zaostrenih meril za kapitalske instrumente.

Žarišče nove bančne zakonodaje je najbolj kakovosten del regulatornega kapitala, in sicer navaden lastniški temeljni kapital. Vključuje navadne delnice, rezerve in zadržani dobiček in je namenjen pokrivanju izgube v času rednega poslovanja banke, s čimer banki omogoča

nadaljnje poslovanje in preprečuje insolventnost. Regulator zato pričakuje, da bodo finančne institucije večji del regulatornega kapitala zagotovile v obliki sestavin navadnega lastniškega kapitala; količnik navadnega lastniškega temeljnega kapitala je eden izmed ključnih meril kapitalske stabilnosti banke.

Uredba CRR (Ur. l. EU, št. 176/2013) v 26. členu zahteva, da lahko banka vključi kapitalske instrumente navadnega lastniškega temeljnega kapitala v sam izračun kapitala šele po tem, ko pridobi dovoljenje Banke Slovenije. Ta oceni izpolnjevanje predpisanih meril na osnovi Sklepa o izračunu kapitala bank in hranilnic.

Ravno tako je potrebno dovoljenje Banke Slovenije za vključevanje kapitalskih instrumentov dodatnega temeljnega kapitala ali dodatnega kapitala v izračun kapitala. Ta praksa je bila v veljavi tudi pred letom 2014, pri izdaji kapitalskega instrumenta pa je pozornost treba nameniti klavzuli, ki mora biti vključena v osnovno dokumentacijo izdaje (pogodba, prospekt ali drugo). Gre za klavzulo o morebitnem odpisu instrumenta ali njegovi konverziji v kapitalske instrumente navadnega lastniškega temeljnega kapitala. Investitor mora biti že pri vpisu oziroma vplačilu kapitalskega instrumenta seznanjen z danimi možnostmi odpisa ali konverzije v primeru pojava negativnega razvoja poslovanja banke.

3.1.3 Bančna tveganja

Banke so po naravi poslovanja proizvajalke tveganj, zato morajo za vsako vrsto tveganj opredeliti pristope in metodologijo za izračun kapitalskih zahtev. Kreditno tveganje predstavlja še vedno eno najpomembnejših tveganj, zato je za ta del določenih največ zahtev po razkritjih.

Razkritja temeljijo na treh ključnih tveganjih, katerim so banke izpostavljene. To so kreditno, tržno in operativno tveganje. Za vsako od naštetih tveganj mora banka razkriti politiko in cilje upravljanja s posamezno vrsto tveganja. Ta vključujejo (Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013):

- opredelitev strategije in procesov za upravljanje s tveganji;
- strukturo in notranjo organizacijo pristojnih služb, ki pokrivajo področje upravljanja s tveganji;
- obseg in značilnosti notranjega poročanja o tveganjih in sistemov za merjenje tveganj;
- sprejete politike za varovanje pred tveganji oziroma za njihovo zmanjševanje in strategije ter procese za učinkovito spremljavo postopkov varovanja in zmanjševanja tveganj.

Nova bančna pravila (Uredba CRR in Direktiva CRD IV) v sklopu standardiziranega pristopa za izračun kapitalskih zahtev za kreditno tveganje spreminjajo oziroma drugače

opredeljujejo kategorije izpostavljenosti, in sicer: opredelitev neplačanih izpostavljenosti, opredelitev majhnih in srednjih podjetij za namen razvrščanja v ustrezno kategorijo izpostavljenosti in za namen zmanjšanja kapitalskih zahtev za kreditno tveganje in postavke, povezane z zelo visokim tveganjem.

Opredelitev neplačanih izpostavljenosti. Dosedanja zakonska ureditev oziroma obravnava zapadlih postavk v okviru standardiziranega pristopa je kot zapadlo postavko obravnavala posamezno izpostavljenost dolžnika. Če je ta postala zapadla, se je samo ta razvrstila v kategorijo zapadlih postavk; ostale izpostavljenosti dolžnika, ki niso bile zapadle, so bile razvrščene v tisti bonitetni razred, kamor je bil razvrščen dolžnik. Nova opredelitev neplačanih izpostavljenosti pa določa, da je neplačilo opredeljeno na ravni dolžnika. To pomeni, da se vse izpostavljenosti dolžnika štejejo za neplačane, če je ena izmed izpostavljenosti dolžnika neplačana.

Opredelitev majhnih in srednjih podjetij za namen razvrščanja v ustrezno kategorijo izpostavljenosti in za namen zmanjšanja kapitalskih zahtev za kreditno tveganje. Za namen razvrščanja izpostavljenosti v bonitetne razrede banke še naprej upoštevajo opredelitev majhnih in srednjih podjetij, kot jih določa ZGD; torej so to vse pravne osebe, ki se ne razvrščajo med velike družbe in ustrezajo merilom za mikro, majhna in srednja podjetja, ter vse pravne in fizične osebe, ki opravljajo eno ali več dejavnosti (npr. samostojni podjetniki, društva, kulturni delavci idr.).

Za namen zmanjšanja kapitalskih zahtev za kreditno tveganje pa banka upošteva opredelitev majhnih in srednjih podjetij, kjer je merilo le letni promet. Dodatno merilo opredelitve majhnih in srednjih podjetij je še skupni dolgovani znesek dolžnika ali skupine povezanih oseb, ki je določen v višini 1,5 mio. EUR. Če je ta znesek presežen, zmanjšanja kapitalskih zahtev ni mogoče uveljavljati.

Postavke, povezane z zelo visokim tveganjem. V tem delu se je spremenila kategorija »regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti« v »postavke, povezane z zelo visokim tveganjem«. Po novi zakonodaji se izpostavljenosti do oseb, nad katerimi je uveden stečajni ali podoben insolvenčni postopek, razvrščajo med neplačane izpostavljenosti.

3.1.4 Politika prejemkov

Med razkritja pa sodi tudi politika prejemkov (predvsem del, ki se nanaša na zaposlene s posebno naravo dela), saj so stroški dela eni večjih stroškov, s katerimi se banka sooča. Politika prejemkov mora biti zasnovana tako, da zagotavlja in spodbuja zaposlene s posebno naravo dela, da učinkovito upravljajo z vsemi pomembnimi tveganji, ki jih prevzemajo pri svojem izvajanju pristojnosti. V direktivi (CRD IV, Ur. l. EU, št. 176/2013, člen 96) je politika prejemkov bolj natančno določena; izpostavljeno je predvsem razmerje med fiksnim in variabilnim delom plače, pri katerem variabilni del ne sme preseči 100 %

fiksne delne prejemke. Skupščina banke lahko to razmerje pod določenimi pogoji in dovoljenjem centralne banke poviša, pri čemer zgornja meja variabilnega dela prejemkov za 200 % presega fiksni del.

Banke pa morajo tudi vzpostaviti ter vzdrževati spletno stran o korporativnem upravljanju in prejemkih, ki vsebujejo relevantne informacije o vidikih izpolnjevanja zahtev direktive v zvezi:

- s sistemom upravljanja banke;
- z vidiki skrbnega ravnanja organov upravljanja (uprava in nadzorni svet);
- z izvajanje politike prejemkov;
- z delovanjem komisij nadzornega sveta (komisija za imenovanja, komisija za prejemke itd.).

3.2 Prostovoljna razkritja bank

Osnovni namen prostovoljnih razkritij je povečanje ugleda, prikaz prednosti, sposobnosti in kulture oziroma filozofije delovanja banke. Finančna kriza je v javnosti povzročila val nezaupanja v bančni sistem, ki ga želijo banke znova vzpostaviti in utrditi. V ospredju ni le dober poslovni rezultat – dobiček, temveč tudi skrb za dolgoročni trajnostni razvoj, ki zajema (Kavčič, 2007):

- vpliv gospodarskega okolja na delovanje banke,
- skrb za okolje in
- družbeno odgovornost.

Gospodarsko okolje (zakonodaja, zaposleni, kupna moč prebivalstva, vremenski vplivi, gospodarska gibanja, kupci, dobavitelji, delničarji idr.) pomembno vpliva na delovanje bank. Razmeram morajo prilagajati svoje prodajne aktivnosti, strategije in načrte ter nenehno analizirati uspešnost poslovanja in doseganja ciljev. V zadnjem času pa je vse večji poudarek na razkritjih o zaposlenih (izobraževanje, starostna struktura, skrb za zdravje zaposlenih, nagrajevanje, pripadnost podjetju, fluktuacija ipd.), saj so oni tisti, ki prinašajo največjo dodano vrednost podjetju. Poleg dobrih bančnih produktov in storitev so za uspešno dolgoročno poslovanje bank izrednega pomena ravno zaposleni, saj so osnova za vzpostavitev dialoga s strankami in razvijanje medsebojnega sodelovanja, spoštovanja in zaupanja (Kavčič, 2007).

Z ukrepi za minimiziranje negativnih učinkov na okolje (učinkovita raba energije, energetske varčne stavbe, ozaveščanje zaposlenih o skrbi za okolje, upoštevanje okoljske zakonodaje itd.) želi družba sporočiti javnosti, da ji je mar za čisto okolje in ga želi takega predati tudi naslednjim generacijam.

V zvezi z družbeno odgovornostjo pa banka opiše svoj prispevek na kulturnem, humanitarnem, zdravstvenem, športnem in izobraževalnem področju (Kavčič, 2007).

Večina avtorjev (na primer Hossain, Shehata, Baumann, Nier), ki so proučevali razkritja finančnih institucij, se strinja, da prinaša večji obseg razkritij banki prednosti in koristi, saj kaže, da je boljša od konkurence, da je njeno delovanje bolj transparentno in je posledično bolj vredna zaupanja. Večji obseg razkritij omogoča prihodnjim vlagateljem oziroma kreditojemalcem boljši vpogled v delovanje družbe (Shehata, 2014, str. 12). Stroški pridobivanja informacij so manjši, zaradi boljše informiranosti pa je mogoče sprejemati bolj optimalne odločitve (Hossain, 2008, str. 660).

Večji obseg razkritij vpliva na večjo transparentnost, kar posledično pripomore k večji stabilnosti celotnega bančnega sistema. Bančne krize so manj verjetne v tistih državah, ki imajo strožjo regulativo glede razkritij v letnih poročilih bank, saj je manj verjetno, da bodo banke izpostavljene prekomernim tveganjem (Tadesse, 2006, str. 19).

A hkrati Baumann in Nier (2004, str. 31) ugotavljata, da s povečanjem obsega razkritij ni nujno, da se poveča tudi transparentnost. Slabost razkrivanja prevelikega števila informacij (tudi manj pomembnih) je v tem, da uporabnik več ne loči med bistvenimi in manj bistvenimi informacijami. Tako lahko večji obseg razkritij povzroči zmedo in tudi stroški zbiranja informacij so večji, zato je treba dobro razmisliti, kateri podatki imajo večjo dodano vrednost, kot so stroški njihovega pridobivanja.

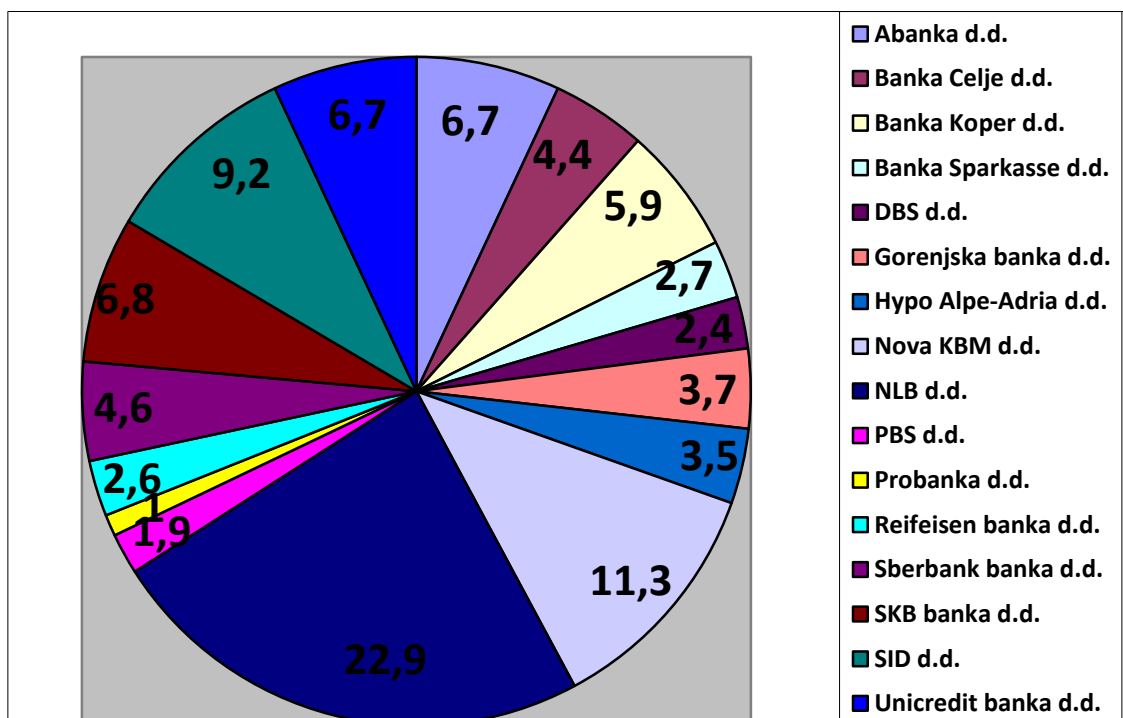
Tadesse (2006, str. 2) ugotavlja drugo slabost, in sicer da se lahko podatki iz razkritij razlagajo na način, da lahko neupravičeno škodujejo banki. To vodi do tega, da postane prebivalstvo panično in izgubi zaupanje v bančni sistem ter želi dvigniti svoje prihranke. Te reakcije negativno vplivajo na delovanje celotnega bančnega sistema.

4 ANALIZA RAZKRITIJ V LETNIH POROČILIH IZBRANIH BANK V SLOVENIJI

4.1 Struktura bančnega sistema v Sloveniji

Po podatkih Banke Slovenije je konec leta 2014 v Sloveniji delovalo 17 bank, 3 hranilnice in 4 podružnice tujih bank. Glede na bilančno vsoto so imele banke prevladujoč položaj v finančnem sistemu, in sicer 95 % delež. V popolni tuji lasti je bilo 7 hčerinskih bank in 4 podružnice, v popolni domači lasti je bilo 7 bank in 3 banke v večinski domači lasti.

Slika 1: Tržni deleži bank v Sloveniji na dan 31. 12. 2014

Vir: Združenje bank Slovenije, Podatki za bančni sektor v Sloveniji, 2015.

Po podatkih Banke Slovenije (2015) trenutna struktura bančnega sektorja dolgoročno ni vzdržna. Zmanjšanje števila bank bi moralo prispevati k ekonomiji obsega in s tem povečati stroškovno učinkovitost in dobičkonosnost na ravni bančnega sistema kot celote. Konsolidacija bančnega sektorja je v letu 2014 potekala z dvema bankama v zadnji fazi nadziranega prenehanja (Probanka in Factor banka) in dvema paroma bank, ki sta se združili (Abanka – Banka Celje in NKBM – Poštna banka Slovenije).

Zaradi ukrepov stabilizacije bančnega sistema (državna pomoč) se je lastniška struktura pomembno spremenila že v letu 2013, ko je država dokapitalizirala 5 bank (NLB, NKBM, Abanka, Factor banka in Probanka) in s tem postala njihov 100 % lastnik. Iz Tabele 1 je razvidno, kako je država z ukrepi pomoči povečala lastniški delež v bančnem sektorju z 22,7 % v letu 2011 na 63,0 % v letu 2014 in s tem pomembno spremenila lastniško strukturo.

Proces bančne sanacije, ki se je začel v letu 2013, je pomembno prispeval k znižanju tveganj v bančnem sistemu. Kljub izboljšanju gospodarskih razmer se je v letu 2014 nadaljevalo krčenje bilanc bank, kar je posledica upada posojilne aktivnosti na aktivni strani ter zmanjševanja obveznosti bank do evrosistema na strani virov (Poročilo o finančni stabilnosti, 2016).

Tabela 1: Lastniška struktura bančnega sektorja v Sloveniji v obdobju od 2011 do 2014

Vrsta lastništva	Delež lastniškega kapitala (v %)			
	2011	2012	2013	2014
Tuje osebe (nad 50 % v upravljanju)	30,1	33,3	31,6	30,0
Tuje osebe (pod 50 % v upravljanju)	9,1	8,7	0,4	0,3
Država v ožjem smislu	22,7	22,8	60,1	63,0
Druge domače osebe	38,1	35,2	8,0	6,7
Skupaj	100	100	100	100

Vir: Poročilo o finančni stabilnosti, 2016.

Po podatkih Banke Slovenije (Poročilo o finančni stabilnosti, 2016) se je bilančna vsota bančnega sistema v letu 2014 glede na leto 2013 zmanjšala za 1,6 mrd. EUR na 38,8 mrd. EUR. Bilančna vsota se je v letu 2014 zmanjšala peto leto zapored, kumulativno v zadnjih petih letih (obdobje 2009–2014) za 13,3 mrd. EUR.

Delovanje bančnega sistema je zelo odvisno od gospodarskih razmer v državi. Posledice zadnje gospodarske krize se kažejo v zmanjšanju izvoznih aktivnosti, prezadolženosti podjetij, večji brezposelnosti prebivalstva in se neposredno kažejo tudi v poslovanju bank (visoko oblikovane rezervacije in oslabitve, velik delež nedonosnih terjatev itd.). Po podatkih Urada za makroekonomski razvoj (v nadaljevanju UMAR) in Banke Slovenije (Poročilo o finančni stabilnosti, 2016) bo proces oživljanja gospodarstva dolgotrajen in bo moral biti podprt z strukturnimi reformami (spodbujanje naložb zasebnega sektorja, povečanje vzdržnosti javnih financ, prestrukturiranje podjetniškega sektorja). Banke se soočajo z dodatnimi pritiski na dobičkonosnost, saj z krčenjem kreditiranja in manj donosnimi finančnimi naložbami povečujejo dohodkovno tveganje (Banka Slovenije, 2015).

Iz Tabele 2 je razvidno, da so bile banke v letu 2014 še vedno izpostavljene visokemu dohodkovnemu tveganju zaradi krčenja kreditne aktivnosti, šibke kakovosti kreditnega portfelja in nizke ravni obrestnih mer. Izguba bančnega sistema je leta 2014 znašala 105 mio. EUR. Ob tem se je solidno povečal bruto dohodek bank (seštevek neto obresti in neto neobrestnih prihodkov (provizije in opravnine)). K rasti neto obrestnih prihodkov bank so v letu 2014 prispevali močno zmanjšani obrestni odhodki, za 37,5 %, zaradi močnega znižanja depozitnih obrestnih mer za vloge nebančnega sektorja in nadaljnega razdolževanja do tujine (Poročilo o finančni stabilnosti, 2016). Banke so zaradi manjše nagnjenosti k prevzemanju tveganj povečevale naložbe v manj tvegane in hkrati tudi manj donosne naložbe. K temu spada tudi izgubljanje dela dobrih komitentov, ki se preusmerjajo k financiranju v tujini. Rast neobrestnih prihodkov je bila v letu 2014 pozitivna. Stroški oslabitev in rezervacij so bistveno zaostajali za visokimi stroški v letu 2013 (ki so bili posledica skrbnega pregleda bank in stresnih testov). Banke so tudi v letu 2014 še naprej

izboljševale stroškovno učinkovitost in nadaljevale zmanjševanje operativnih stroškov, predvsem stroške dela (Poročilo o finančni stabilnosti, 2016).

Tabela 2: Izkaz poslovnega izida bančnega sistema v Sloveniji v obdobju 2013–2014

	Obseg (v mio. EUR)		Stopnje rasti (v %)		Delež v bruto dohodku (v %)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Neto obresti	708	832	–20,1	17,5	64,9	67,6
Neto neobrestni prihodki	383	399	–43,6	4,1	35,1	32,4
Bruto dohodek	1.091	1.231	–30,4	12,8	100,0	100,0
Operativni stroški	721	686	–3,1	–4,9	66,1	55,7
Stroški dela	384	366	–3,9	–4,8	35,2	29,7
Neto dohodek	370	545	–55,0	47,2	33,9	44,3
Neto oslabitve in rezervacije	3.809	614	131,4	–83,9	349,1	49,8
Poslovni izid pred davki	–3.339	–105	–342,9	96,9	–315,2	–8,6

Vir: Poročilo o finančni stabilnosti, 2016.

4.2 Izbrane banke v Sloveniji

V nadaljevanju predstavljam razkritja v letnih poročilih štirih izbranih bank v Sloveniji. To so:

- Abanka, d. d.,
- NKBM, d. d.,
- SKB, d. d., in
- UniCredit Banka, d. d.

Kriterij izbora navedenih bank je bil tržni delež in lastniška struktura. Glede na tržni delež so imele Abanka, SKB in UniCredit Banka v letu 2014 skoraj enak tržni delež (6,7 %), izstopala pa je NKBM z bistveno večjim deležem (11,3 %). Z vidika lastniške strukture pa sta Abanka in NKBM v 100 % lasti države, medtem ko sta SKB in UniCredit Banka del vsaka svoje mednarodne finančne skupine oziroma v tuji lasti.

4.2.1 Abanka, d. d.

Začetki Abanke segajo v leto 1955, ko je delovala kot podružnica Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino. Po 20 letih poslovanja se je leta 1977 preimenovala v Jugobanko. Podružnica Jugobanka Ljubljana je bila prva banka v Sloveniji za mednarodne odnose. Decembra 1989 se je preoblikovala v Abanko, d. d., in izstopila iz sistema Jugobanke. Samostojno je kot Abanka, d. d., Ljubljana začela poslovati januarja 1990. Decembra 2002 se je združila z Banko Vipa, d. d., in se preimenovala v Abanka Vipa, d. d. Njen sedež je v Ljubljani na Slovenski cesti 58 (O Abanki, 2016).

Njen cilj je predvsem poslovanje s prebivalstvom ter majhnimi in srednje velikimi podjetji, ob tem pa zagotavlja celovit bančni servis tudi za večja podjetja. Ima razvejano mrežo poslovalnic po vsej Sloveniji. Z elektronskim bančništvom, s svetovanjem in z osebnim pristopom ponuja celovite finančne storitve, od klasičnega bančništva, bančno-zavarovalnih storitev do investicijskega bančništva. Svojo ponudbo dopolnjuje še s storitvami podjetij na področju lizinga, faktoringa in upravljanja nepremičnin.

Iz Priloge 4, kjer so prikazani podatki in kazalniki poslovanja Abanke, je razvidno, da je bilo leto 2014 za banko še zadnje tranzicijsko leto. Država je s soglasjem Evropske komisije izpeljala drugi del dokapitalizacije (v letu 2013 prvi del dokapitalizacije v denarju v višini 348 milijonov EUR, drugi del dokapitalizacije v letu 2014 pa v višini 243 milijonov EUR), sledil je prenos slabih terjatev v višini 543 milijonov EUR na DUTB (znižanje bilančne vsote). Ti ukrepi so sicer negativno vplivali na poslovni rezultat banke v letu 2014, vendar pa ima banka tako očiščene bilance in trdno kapitalsko osnovo za nadaljnjo rast.

Cilj procesa prestrukturiranja banke, ki vključuje reorganizacijo na vseh področjih poslovanja (izboljšave na področju stroškovne in prodajne učinkovitosti, pri upravljanju tveganj in slabih naložb, upravljanju poslovnih procesov ter pri upravljanju s kadri in vodenju organizacijskih enot na vseh ravneh organizacijske strukture banke), je optimizacija poslovnih procesov. Vse sprejete izboljšave bodo banki omogočale, da bo v zahtevnih gospodarskih razmerah dosegala načrtane rasti, dobičkonosnost in zanimanje potencialnih vlagateljev (Letno poročilo Abanke za leto 2014, 2016).

V oktobru 2015 pa se je v sklopu procesa prestrukturiranja in konsolidacije slovenskega bančnega sistema formalno Abanki pripojila Banka Celje, združena banka pa je tako postala druga največja banka v slovenskem bančnem sistemu.

4.2.2 NKBM, d. d.

Nova Kreditna banka Maribor je univerzalna banka z najdaljšo tradicijo bančništva v Sloveniji, ki sega v prvo polovico 19. stoletja. V začetku 90. let 20. stoletja je banka kot obvladujoča družba začela oblikovati Skupino Nove KBM, ki danes združuje že 13 družb v štirih državah.

Razvoj NKBM sega v leto 1955, ko je bila ustanovljena Komunalna banka Maribor. Leta 1987 se je pridružila Ljubljanski banki in leta 1993 izstopila ter začela s samostojnim poslovanjem. Ima dobro razvejano mrežo poslovalnic, s katerimi posluje po vsej Sloveniji. Leta 2013 je Republika Slovenija postala njen edini lastnik (O NKBM banki, 2016).

Tudi NKBM, d. d., je bila deležna ukrepov za stabilizacijo slovenskega bančnega sistema; dokapitalizacije v višini 870 mio. EUR, in sicer v denarju v višini 620 mio. EUR in v obveznicah RS v višini 250 mio. EUR. Je v 100 % lasti RS, izveden pa je bil prenos slabih terjatev v višini 422 mio. EUR na DUTB, kar je tudi razvidno iz Priloge 5 (znižanje bilančne vsote). S strani Evropske komisije potrjeni načrt prestrukturiranja banke predvideva, da bodo vsi ukrepi privedli do varne, stabilne in vnovič dobičkonosne banke. Nadaljuje se optimizacija poslovanja poslovne mreže, ki vključuje zniževanje stroškov dela in administrativnih stroškov, načrtovano zmanjšanje obsega kreditiranja, aktivno upravljanje s tistimi terjatvami, ki so ostale v portfelju banke, itd. Strateška usmeritev banke je zagotavljanje varne, stroškovno učinkovite in donosne banke v vseh ključnih bančnih dejavnostih (Letno poročilo NKBM za leto 2014, 2016).

4.2.3 SKB, d. d.

SKB je razvojno usmerjena univerzalna banka, ki prek različnih prodajnih poti zagotavlja celovito in raznoliko paleto kakovostnih bančnih produktov in storitev. SKB je deležna močne podpore matične Skupine Société Générale pri prenosu sodobnih tehnoloških znanj pa tudi pri izkoriščanju novih poslovnih priložnosti, saj svojim strankam nudi dostop do široke mednarodne mreže ter jim tako zlahka sledi pri razvoju njihovih poslov v srednji, vzhodni in jugovzhodni Evropi. Strategija trajnostne rasti, ki vključuje model univerzalnega bančništva, združen s finančno trdnostjo, upošteva posebnosti lokalnih okolij, kar jo uvršča v eno od vodilnih skupin na področju finančnih storitev v Evropi (Letno poročilo SKB za leto 2014, 2016).

Začetki SKB segajo v leto 1965, ko je bila ustanovljena Direkcija za stanovanjsko kreditiranje (zbiranje sredstev za odobravanje posojil za stanovanjsko in komunalno

gradnjo). Leta 1989 je bila ustanovljena Stanovanjsko-komunalna banka Ljubljana, d. d. Razširila se je na področje splošnega komercialnega bančništva. Leta 2001 je postala del mednarodne bančne skupine Société Générale. Sedež ima v Ljubljani (O SKB banki, 2016).

V Prilogi 6 vidimo, da se je tudi SKB banka, d. d., v opazovanem obdobju soočala z upadom kreditnega portfelja na področju poslovanja s podjetji, vendar pa je s konservativno politiko kreditiranja, z optimizacijo stroškov financiranja in s povišanjem obrestne marže ter z aktivnostmi za znižanje operativnih stroškov uspela ustvariti dober poslovni izid.

4.2.4 UniCredit Banka, d. d.

UniCredit Banka je na slovenskem trgu prisotna od leta 1991. Prvotno je delovala pod imenom Bank Austria, d. d. Pod današnjim imenom je začela delovati leta 2007. Sedež ima v Ljubljani, 29 poslovalnic pa razkropljenih po vsej Sloveniji. Je največja banka v tujem lastništvu v Sloveniji, ki posluje tako s posamezniki kot tudi s podjetji, ukvarja pa se tudi z investicijskim bančništvom (O UniCredit Bank, 2016).

UniCredit Banka Slovenija, d. d., je bila med redkimi bankami, ki niso potrebovale zunanje pomoči bodisi s strani lastnika ali države. Morebitne primanjkljaje so pokrili s kapitalskimi rezervami, pridobljenimi v preteklih letih. Iz Priloge 7 je razvidno, da so v letu 2014 že zabeležili pozitiven poslovni izid po obdavčitvi. Takšen rezultat je bil posledica višjih prihodkov, tako obrestnih kot tudi prihodkov od provizij, in nižjih stroškov po zaslugi doslednejše stroškovne discipline ter nižjih rezervacij za posojila. Istočasno se je bilančna vsota povečala za več kot 90 mio. EUR v primerjavi z letom 2013.

4.3 Primerjava poslovanja izbranih bank za leto 2014

V Tabeli 3 predstavljam pomembne finančne podatke in kazalnike obravnavanih bank. Abanka, SKB in UniCredit Banka imajo relativno podoben tržni delež, izstopa pa NKBM z občutno večjim tržnim deležem (11,3 %) med izbranimi bankami. Abanka je edina med primerjanimi bankami, ki je imela negativen poslovni izid pred obdavčitvijo. Najnižje operativne stroške (stroški dela, splošni in administrativni stroški) je imela UniCredit Banka, ki s 563 zaposlenimi (ti predstavljajo največji delež operativnih stroškov) obvladuje bilančno vsoto, primerljivo bilančni vsoti SKB in Abanke; SKB in Abanka pa imata ob skoraj enaki bilančni vsoti vsaka po skoraj 250 več zaposlenih. Stroškovna učinkovitost se UniCredit Banki pozna tudi pri stroških poslovanja, ki so med preučevanimi bankami najnižji.

Največji znesek vlog nebančnega sektorja je zbrala NKBM, sledita ji Abanka in SKB, medtem ko je UniCredit Banka zbrala najmanjši znesek vlog, vendar pa je imela največ

vlog pravnih oseb. Pravne osebe je najbolj kreditirala UniCredit Banka, gospodinjstva pa SKB, v najmanjšem obsegu na obeh področjih pa Abanka.

Za obravnavane banke je bilo značilno krčenje bilančne vsote, ki je posledica krčenja kreditiranja na aktivni strani in zmanjševanja obveznosti do evrosistema na pasivni strani. Zahteve po kapitalski ustreznosti so dodatno vplivale na kreditno aktivnost bank, saj je bilo zaradi šibke kreditne sposobnosti podjetij kreditno tveganje močno povečano.

Banke so namenjale veliko pozornost zmanjševanju operativnih stroškov, kakovosti kreditnega portfelja in reševanju nedonosnih terjatev. Glede na letno poročilo Banke Slovenije za leto 2014 se je v drugi polovici leta 2014 pojavil trend povpraševanja podjetij po posojilih bank, vendar so banke na strani kreditne ponudbe ostale zelo zadržane. Osredotočale so se na selektivno kreditiranje (dobri kreditorejmalci), saj bi lahko nepremišljeno kreditiranje, z namenom iskanja dobrih finančnih naložb, imelo negativen vpliv na kreditno tveganje in s tem poslabšalo kreditni portfelj bank ter negativno vplivalo na kapitalsko ustreznost bank (Poročilo o finančni stabilnosti, 2016).

Tabela 3: Podatki o poslovanju izbranih bank za leto 2014

	Abanka, d. d.	NKBM, d. d.	SKB, d. d.	UniCredit Banka, d. d.
Tržni delež (v %)	6,7	11,3	6,8	6,7
Izkaz finančnega položaja (v tisoč EUR)				
Bilančna vsota	2.601.650	3.608.215	2.549.877	2.578.732
Vloge nebančnega sektorja	1.842.745	2.466.097	1.796.474	1.368.511
Pravne osebe ³	688.423	590.033	566.987	852.556
Gospodinjstva	1.154.322	1.876.064	1.292.487	515.955
Znesek kreditov nebančnemu sektorju	1.084.542	1.593.294	1.748.516	1.743.570
Pravne osebe	571.492	830.681	891.702	1.023.251
Gospodinjstva	513.050	762.613	856.813	720.319
Celotni kapital	294.883	580.347	336.631	244.001
Oslabitve finančnih sredstev in rezervacije	219.296	525.531	243.179	207.816
Izkaz poslovnega izida (v tisoč EUR)				

se nadaljuje

³ Nefinančne družbe, država, druge finančne organizacije, samostojni podjetniki, tuje pravne osebe in neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom.

Tabela 3: Podatki o poslovanju izbranih bank za leto 2014 (nad.)

	Abanka, d. d.	NKBM, d. d.	SKB, d. d.	UniCredit Banka, d. d.
Stroški dela, splošni in administrativni stroški	43.965	63.179	44.896	33.979
Poslovni izid pred obdavčitvijo	(196.157)	30.831	40.499	613
Število zaposlenih	844	1.124	823	563
Kazalniki				
Količnik kapitalske ustreznosti	18,7	25,75	16,30	19,7
Obrestna marža	1,94	2,48	2,46	1,80
Stroški poslovanja (operativ. stroški/povpr. aktiva)	1,73	1,96	2,02	1,50
Likvidnost (likvid. sredstva/povpr. aktiva)	33,11	42,62	20,67	21,7

Vir: Letno poročilo Abanke za leto 2014, 2016; Letno poročilo NKBM za leto 2014, 2016; Letno poročilo SKB za leto 2014, 2016; Letno poročilo UniCredit Bank za leto 2014, 2016.

4.4 Dejavniki, ki vplivajo na razkritja izbranih bank

Na obseg in vsebino razkritij izbranih bank v Sloveniji vplivajo dejavniki, ki jih lahko v grobem razdelimo na dva segmenta, in sicer:

- lastniški položaj (nadrejenost ali podrejenost, posamično ali del skupine);
- (ne)pomembnost za bančni sistem.

Z vidika lastniškega položaja je pomembno, ali banka nastopa na trgu posamično ali je del finančne skupine. Če gre za del skupine, je vključena v nadzor na konsolidirani osnovi, kar pomeni, da morajo biti razkritja pripravljena na ravni skupine. Pomembno pa je tudi, ali je del finančne skupine v Sloveniji (ima status nadrejene družbe bančne skupine) ali znotraj Evrope (banka je del mednarodnega finančnega holdinga in ima zato status podrejene družbe).

Izbrane banke v svoji uvodni predstavitvi poslovanja v letnih poročilih poudarjajo, na katerih segmentih delujejo in kakšne tržne deleže imajo. S tem želijo javnosti dati jasno sporočilo o pomenu banke za slovensko gospodarstvo.

Iz Tabele 4 je razvidno, da so vse izbrane banke sistemsko pomembne, slovenske banke (Abanka, NKBM) so vsaka del svoje finančne skupine, znotraj katere imajo status

nadrejene družbe, medtem ko sta SKB in UniCredit Banka del mednarodne bančne skupine, v kateri imata podrejeni položaj.

Tabela 4: Status izbranih bank glede na lastniški položaj in pomembnost za slovenski bančni sistem

Status banke	Abanka	NKBM	SKB	UniCredit Banka
Pomembna/ nepomembna	pomembna	pomembna	pomembna	pomembna
Podrejena/ nadrejena	nadrejena	nadrejena	podrejena	podrejena

Vir: Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 60/2013, 5. člen.

Proučevane slovenske banke morajo zato predstaviti razkritja na podlagi konsolidiranega finančnega položaja. Skupini Abanka in NKBM sta razkritja za leto 2014 objavili ločeno od revidiranega letnega poročila.

Bankama SKB in UniCredit pa slovenska zakonodaja omogoča, da lahko v celoti ali deloma opustita razkritja, če sta izpolnjena dva pogoja, in sicer:

- razkritje izvede banki nadrejena družba iz tretje države na konsolidirani podlagi in
- ta razkritja so enakovredna razkritjem, ki jih predpisuje slovenska zakonodaja.

Banki morata Banki Slovenije predložiti poročila o razkritjih nadrejene družbe, na osnovi katerih se določi, ali je banka v celoti oproščena izvajati razkritja, ali se določi zmanjšani obseg informacij, ki jih mora banka razkrivati.

4.5 Primerjava obveznih razkritij v izbranih bankah

V nadaljevanju podajam kratko analizo predstavljenih obveznih razkritij v letnih poročilih izbranih bank po posameznih vsebinskih področjih.

4.5.1 Politika in cilji upravljanja s tveganji

Vsem izbranim bankam je osnovna usmeritev na področju upravljanja s tveganji doseganje finančne trdnosti, ki vodi do dolgoročne stabilnosti, rasti in dobičkonosnosti poslovanja ter hkratio doseganje ciljnih vrednosti donosnosti in kapitalske ustreznosti. Vse izbrane banke vodijo konservativno politiko prevzemanja kreditnih tveganj.

SKB in UniCredit Banka uporabljata napredne metode upravljanja tveganj matičnih bančnih skupin, upoštevajoč slovensko bančno zakonodajo. Abanka in NKBM pa sta bili

deležni državne pomoči, ki sta jo prejeli na osnovi s strani Evropske komisije potrjenega načrta prestrukturiranja poslovanja in bankama nalaga:

- izboljšanje postopkov upravljanja kreditnega tveganja (celotna faza kreditnega procesa; od presoje kreditne sposobnosti kreditjemalca, odobravanja, zavarovanj izpostave, procesa spremljanja do učinkovitih postopkov izterjave);
- vzpostavitev ustrezne strukture in organizacije funkcij upravljanja vseh vrst bančnih tveganj ter razmejitev odgovornosti in
- stroškovno učinkovitost.

V ta namen sta obe banki v letu 2014 sprejeli ali posodobili vrsto ukrepov, politik in metodologij (večino na področju upravljanja kreditnega tveganja), ki vključujejo uporabo ekspertnih modelov za določanje kreditne sposobnosti, izdelavo metodologij za ocenjevanje verjetnosti neplačila, prenavo procesov upravljanja kreditnih zavarovanj, vpeljavo limitov kratkoročne zadolženosti, razvoj modelov za zgodnje odkrivanje povečanih kreditnih tveganj itd.

Glede na organiziranost bank so jasno opredeljene pristojnosti in odgovornosti glede upravljanja tveganj. Abanka, NKBM in UniCredit Banka imajo dvotirni sistem upravljanja (uprava in nadzorni svet). V tem primeru uprava banke predlaga in nadzorni svet potrди strateške cilje banke. Uprava in višje vodstvo sta odgovorna za doseganje teh ciljev. Del pristojnosti pa je prenesen na delavce s posebnimi pooblastili in skupne organe odločanja (npr. kreditni odbor, odbor za upravljanje tveganj, komisija za upravljanje z bilanco banke).

Banka SKB pa ima enotirni sistem upravljanja (upravni odbor in vodstvo banke). V okviru upravnega odbora delujejo štiri komisije, ki so pristojne za posamezna področja in poročajo upravnemu odboru, in sicer revizijsko-računovodska komisija, komisija za tveganja, komisija za prejemke ter komisija za imenovanja.

4.5.2 Kapital in kapitalske zahteve

Osnovna dejavnost bank je prevzemanje različnih oblik tveganj. V ta namen morajo banke posedovati zadostno količino kapitala, da lahko nemoteno in stabilno poslujejo v različnih gospodarskih razmerah. Namen sprejetih uredb s strani EU na področju kapitalskih zahtev je zagotavljanje zadostne količine kapitala banke glede na strateške usmeritve in namere banke glede prevzemanja tveganj.

Osnovni pokazatelj finančne trdnosti banke je količnik kapitalske ustreznosti, ki kaže razmerje med kapitalom banke in tveganjem prilagojenih sredstev ter ga opredeljuje Zakon o bančništvu (ZBan, Ur. l. RS, št. 96/2013) oziroma predpisi Banke Slovenije; ta določa minimalni znesek zahtevanega kapitala v višini 8 % tehtane aktive. Iz Tabele 3 je razvidno,

da so bile vse izbrane banke v letu 2014 kapitalsko ustrezne; izpostaviti je treba, da sta bili Abanka in NKBM dokapitalizirani, del njihnih slabih terjatev pa je bil prenesen na DUTB.

4.5.3 Bančna tveganja

Kreditno tveganje predstavlja daleč največji delež vseh tveganj, ki so jim banke izpostavljene, zato je upravljanje tega najpomembnejša aktivnost banke. Izbrane banke se osredotočajo na kakovosten kreditni portfelj, ki temelji na razpršenosti in manjši koncentraciji (panožna, geografska, do posameznih oseb oziroma skupine povezanih oseb) ter na orodja/tehnike za zmanjševanje kreditnih tveganj (kreditna zavarovanja, kreditni limiti, finančne in druge zaveze v kreditnih pogodbah).

Pri upravljanju kreditnega tveganja banke spremljajo verjetnost neplačila, pričakovano izgubo glede na izpostavljenost ob neplačilu ter pokritost kreditov z oslabitvami. V osnovi presoje kreditojemalca (boniteta) imajo banke oblikovane homogene bonitetne skupine. Banke v splošnem uporabljajo devet bonitetnih razredov (bonitetne skupine A, B, C, D in E ter znotraj teh skupin še dva bonitetna razreda; dobra posojila predstavljajo bonitetne skupine A–B, slaba pa bonitetne skupine D–E), v katere so razvrščeni kreditojemalci. Značilnosti bonitetnih skupin so predstavljene v Prilogi 8.

Iz Tabele 5 je razvidno, da je kakovost kreditnega portfelja izbranih bank konec leta 2014 relativno dobra (največji delež predstavljajo kreditojemalci, razvrščeni v najboljša bonitetna razreda: A–B), predvsem na račun prenosa dela slabih terjatev Abanke in NKBM na slabo banko. SKB in UniCredit Banka nista potrebovali izrednih ukrepov in sta morebitne izgube pokrivali iz kapitalskih rezerv. Kljub vsemu prevladuje v kreditnem portfelju delež dobrih posojil (bonitetni razred A–B), relativno velik delež slabih posojil ima še NKBM.

Tabela 5: Kakovost kreditnega portfelja po bonitetnih razredih izbranih bank v letu 2014

Bonitetni razredi	Abanka, d. d. (v %)	NKBM, d. d. (v %)	SKB, d. d. (v %)	UniCredit Banka, d. d. (v %)
A–B	72,48	55,66	83,85	77,09
C–D	14,80	07,47	02,57	04,00
D–E	12,72	36,87	13,57	18,10
SKUPAJ	100	100	100	100

Vir: Letno poročilo Abanke za leto 2014, 2016; Letno poročilo NKBM za leto 2014, 2016; Letno poročilo SKB za leto 2014, 2016; Letno poročilo UniCredit Bank za leto 2014, 2016.

Slovensko gospodarstvo je odvisno od finančne podpore bančnega sektorja, tako da v izbranih bankah velik delež kreditnega portfelja predstavljajo krediti podjetjem, sledijo pa

kreditni prebivalstvu, kar je razvidno iz Tabele 6. Glede kreditiranja javnega sektorja, države in bank pa izstopata SKB in UniCredit Banka. To si razlagamo s tem, da sta banki s pomočjo matičnih bančnih skupin v zadnjem obdobju lahko zagotavljali ugodne finančne vire in tako povečali delež kreditiranja za ta segment poslovanja. Medtem pa so imele domače banke omejen dostop do tujih (cenejših) virov in niso bile sposobne konkurirati bankam v tuji lasti.

Tabela 6: Segmentna razdelitev kreditnega portfelja izbranih bank za leto 2014

	Abanka, d. d. (v %)	NKBM, d. d. (v %)	SKB, d. d. (v %)	UniCredit Banka, d. d. (v %)
Država in javni sektor, banke	6	8	28	22
Podjetja	47	54	41	46
Prebivalstvo	47	38	31	32
Skupaj	100	100	100	100

Vir: Letno poročilo Abanke za leto 2014, 2016; Letno poročilo NKBM za leto 2014, 2016; Letno poročilo SKB za leto 2014, 2016; Letno poročilo UniCredit Bank za leto 2014, 2016.

Po proučitvi letnih poročil in razkritij na področju kreditnega tveganja izbranih bank za leto 2014 ugotavljam, da:

- sta letni poročili slovenskih bank v državni lasti (Abanka, NKBM) skupaj s pojasnili oziroma razkritji bistveno bolj obsežni in podrobni (uporabljata bolj sistematičen, pregleden način predstavitve poslovanja);
- sta SKB in UniCredit Banka kot del mednarodnih bančnih skupin razkritja na področju politike prejemkov deloma opustili (kar jima omogoča tudi slovenska zakonodaja);
- sta Abanka in NKBM obvezna razkritja, kot jih predpisuje zakonodaja (ZBan in Uredba (EU) št. 575/2013), dosledno oziroma po seznamu (Priloga 3) predstavili v ločenem dokumentu, ki služi kot priloga letnega poročila in je dostopen javnosti;
- so morale slovenske banke same razviti politike, strategije, procese in infrastrukturo za upravljanje vseh vrst tveganj, medtem ko so tuje banke prevzele modele poslovanja matične bančne skupine, ki jih prilagodijo lokalnim posebnostim;
- so slovenske banke, ki so v procesu prestrukturiranja, v letnih poročilih in razkritjih dale velik poudarek predstavitvi ukrepov za stabilizacijo poslovanja na vseh ravneh organizacijske strukture (sprejete politike, strategije, postopki in ostali ukrepi, ki bodo zagotovili trdnost in odpornost bank na morebitne izredne razmere v prihodnjem poslovanju).

Bralec letnih poročil slovenskih bank dobi občutek, da želijo banke znova povrniti zaupanje v banke oziroma bančni sistem, ki so ga izgubile ob izbruhu finančne krize.

Kapitalska trdnost bank je večkrat omenjena, saj je ravno pomanjkanje kapitala povzročilo nezmožnost prestrukturiranja terjatev bank. Prestrukturiranje terjatev pomeni kombinacijo ukrepov konverzije terjatev v kapital podjetij in podaljševanje ročnosti posojil, ti ukrepi pa zahtevajo zadostno količino kapitala.

4.5.4 Politika prejemkov

V skladu z veljavno zakonodajo (ZBan, sklepi Banke Slovenije in direktive EU) mora imeti banka oblikovano politiko prejemkov, katere cilj je zagotoviti ustrezno motiviranost zaposlenih s posebno naravo dela, ki hkrati ne spodbuja prevzemanja nesorazmerno velikih tveganj. Politika ureja prejemke uprave, izvršnih direktorjev področij in ostalega višjega vodstva (direktorji področja upravljanja tveganj, direktorji služb notranje revizije itd.), to je tistih zaposlenih, ki v okviru svojih pristojnosti lahko pomembno vplivajo na profil tveganosti banke.

ZBan določa, da morajo vse banke, ki so pomembne za slovenski bančni sistem, imenovati komisijo za prejemke, ki je posvetovalno telo nadzornega sveta (v primeru banke SKB deluje komisija za prejemke v okviru upravnega odbora) in izvaja naloge neodvisne strokovne ocene politike prejemkov, pripravlja predloge odločitev vodstva v zvezi s prejemki in izvaja nadzor nad prejemki vodstvenih in kontrolnih organov banke.

Banke v letnih poročilih razkrivajo skupne zneske izplačanih bruto prejemkov za zaposlene s posebno naravo dela. Pomembne banke za slovenski bančni sistem pa morajo ločeno razkriti še informacije o prejemkih za posamezne člane uprave banke in člane nadzornega sveta.

Tako Abanka kot NKBM podajata v pojasnilih k računovodskim izkazom informacije o skupnih zneskih bruto prejemkov zaposlenih s posebno naravo dela in ločeno prikazujeta še prejemke članov nadzornega sveta in zunanjih članov komisij nadzornega sveta; med vsemi izbranimi bankami sta tako najbolj transparentni na področju pojasnil glede politike prejemkov.

Banka SKB v pojasnilih podaja samo informacije o prejemkih glavnega izvršnega direktorja, njegovega namestnika in predsednice upravnega odbora. UniCredit banka pa v pojasnilih navaja skupni znesek izplačanih bruto prejemkov zaposlenih s posebno naravo dela in članov nadzornega sveta ter ločeno za člane uprave.

4.6 Primerjalna analiza prostovoljnih razkritij izbranih bank

V Tabeli 7 predstavljam primerjavo prostovoljnih razkritij izbranih bank z vidika povečevanja ugleda bank v javnosti. Gre za lastno oceno ključnih vidikov, ki jih želijo

banke prikazati širši javnosti; to so predvsem njihove prednosti in sposobnosti (poslovna mreža, ponudba bančnih storitev in produktov), zaposleni in pa skrb za trajnostni razvoj.

Tabela 7: Prostovoljna razkritja po posameznih segmentih izbranih bank

	Abanka, d. d.	NKBM, d. d.	SKB, d. d.	UniCredit Banka, d. d.
Prednosti/sposobnosti				
Poslovna mreža	✓	○	✓	○
Univerzalna banka	✓	✓	✓	✓
Podpora lastnikov	X	X	✓	✓
Zaposleni				
Izobraževanja	○	○	○	✓
Kadrovska politika	○	○	✓	✓
Trajnostni razvoj in družbena odgovornost				
Gospodarski razvoj	○	✓	○	✓
Socialni razvoj	○	✓	○	✓
Skrb za okolje	○	✓	○	✓

Legenda:

- ✓ dobro
- srednje dobro
- X slabo

Prednost vseh izbranih bank je učinkovita poslovna mreža in geografska razpršenost, s tem da imata banki NKBM (manj v osrednji Sloveniji) in UniCredit Banka (enakomerno po celotni Sloveniji) manjše število poslovalnic od ostalih dveh. SKB in UniCredit Banka sta del mednarodne finančne skupine in omogočata izvozno usmerjenim podjetjem lažje dostope do mednarodne finančne mreže. Vse banke so univerzalne banke, kar pomeni, da ponujajo celovit in raznovrsten nabor bančnih produktov in storitev na vseh segmentih poslovanja.

Tako Abanka kot NKBM sta bili s strani RS deležni ukrepov za stabilnost banke (dokapitalizacija). Država je tako postala njuna 100 % lastnica. Po končanem prestrukturiranju obeh bank ju država z namenom, da postaneta obe znova varni in stabilni, namerava v naslednjih letih privatizirati oziroma prodati. Osnovna težava podjetij v državni lasti je njihovo neučinkovito korporativno upravljanje, povezano z mreženjem raznih političnih skupin, ki hočejo uveljavljati svoje interese.

Vloga države naj bi bila predvsem v zagotavljanju pravil igre v smislu sprejemanja ustrezne zakonodaje, ki ureja različne vidike življenja (gospodarstvo, šolstvo, zdravstvo, sociala idr.), s ciljem večanja blagostanja njenih državljanov. Zaradi narave poslovanja morajo biti banke regulirane in nadzorovane ter imeti sposobne lastnike z dolgoročno vizijo delovanja.

SKB in UniCredit Banka pa imata trdno podporo lastnikov (mednarodna finančna skupina) z dolgoročno vizijo poslovanja, kar jima omogoča lažji dostop do ugodnih finančnih virov in tehnoloških znanj.

K uspešnosti poslovanja vseh bank v veliki meri prispevajo zaposleni, zato vse banke organizirajo različne oblike izobraževanj, seminarjev in delavnic. Velik poudarek se daje internemu prenosu znanj in veščin znotraj posamezne banke. Izmed vseh izbranih bank največ vlaga v izobraževanje zaposlenih UniCredit Banka, ki ima znotraj mednarodne bančne skupine oblikovane razne programe za odkrivanje in razvoj kadrov s ciljem zagotavljanja trajnostnega razvoja zaposlenih. Abanka in NKBM imata omejevalno kadrovsko politiko, saj načrt prestrukturiranja zahteva stroškovno učinkovitost, ukinitvev nekaterih nedonosnih dejavnosti ter učinkovitost poslovanja v smislu reorganizacije, kar pa bo privedlo tudi do odpuščanj zaposlenih.

Z vidika gospodarskega razvoja v vseh bankah vlada prepričanje, da je njihova uspešnost v veliki meri odvisna od uspešnosti gospodarstva. Gre za neko soodvisnost; če gre podjetjem dobro, gre tudi bankam in obratno. Banke se zavedajo, da je konkurenca v finančnem sistemu močna, zato izvajajo različne aktivnosti, ki vodijo do doseganja večje prepoznavnosti in ugleda v družbi (organizacija različnih dogodkov za podjetja, prebivalstvo, sodelovanje z mediji, dobrodelne aktivnosti).

V sklopu socialnega razvoja in družbene odgovornosti banke skrbijo za svoje zaposlene v smislu dobrih delovnih pogojev, varovanja zdravja, organizacije raznih športnih aktivnosti za zaposlene in njihove družinske člane. Banke spodbujajo in podpirajo zaposlene k vključevanju v razne dobrodelne in humanitarne aktivnosti.

Velik poudarek skrbi za okolje pa dajeta predvsem NKBM in UniCredit Banka s sponzorstvi na športnih področjih, področju kulture in ekologije, s čimer si krepita svoj ugled in ime. Navajata številne konkretne primere sponzorstva. Vse banke posodablajo svoje poslovne prostore s ciljem doseganja energetske učinkovitosti in izobražujejo zaposlene glede učinkovite rabe energije (brezpapirno poslovanje).

SKLEP

Banke so zaradi svoje dejavnosti in kompleksnosti izpostavljene številnim oblikam tveganj. Pristojne državne institucije so zato intenzivno vključene v izvajanje nadzora nad

finančnimi (bančnimi) institucijami prav zaradi njihove odgovornosti za ohranjanje finančne stabilnosti. Osnovni razlog je v tem, da lahko težave v bankah ogrozijo delovanje finančnega sistema oziroma njegovo stabilnost, posledice pa se hitro prenašajo v realno gospodarstvo, čemur smo bili priča zadnjih nekaj let.

Banke morajo tako kot ostali gospodarski subjekti sestavljati letna in konsolidirana letna poročila. Ta so sestavljena iz poslovnega in računovodskega dela, priloženi pa so še revizorjevo poročilo, informacije o sprejemu letnega poročila, predlog glede uporabe bilančnega dobička ali obravnavanja bilančne izgube in poročilo o razmerjih z obvladujočo družbo. Tako kot se poslovanje bank razlikuje od poslovanja podjetij, se razlikujejo tudi letna poročila. Ta morajo vsebovati določena razkritja, ki so pomemben vir dodatnih informacij za zainteresirano javnost.

Tako evropska kot tudi slovenska zakonodaja je v zadnjih letih sprejela vrsto direktiv in uredb, ki od finančnih institucij zahtevajo razkritja o tveganjih, ki jih banke prevzemajo pri svojem poslovanju. Osnovni namen sprejetih zakonov je zagotoviti pravni okvir za nadzor finančnih institucij in določitev visokih standardov razkrivanja informacij zainteresirani javnosti. Ključni cilj novih bančnih pravil je izboljšati zmožnost bančnega sektorja, da prenese ekonomske šoke, izboljša obvladovanje tveganj ter omogoča normalno poslovanje (kreditno aktivnost) tudi v obdobjih gospodarske recesije.

Z namenom doseganja večje transparentnosti bank se zahteve po razkritjih nanašajo predvsem na informacije o kapitalu in kapitalski ustreznosti (banke morajo razpolagati s kapitalom, ki ustreza njihovi tveganosti in poslovni strategiji), tveganjih (kreditna, tržna, operativna itd.), instrumentih za zmanjšanje kreditnih tveganj in na razkritja za bančno skupino. Žarišče nove bančne zakonodaje je najbolj kakovosten del regulatornega kapitala, in sicer navaden lastniški temeljni kapital, saj je ta namenjen pokrivanju izgube v času rednega poslovanja banke, s čimer banki omogoča nadaljnje poslovanje in preprečuje insolventnost.

Po pregledu letnih poročil izbranih slovenskih bank v diplomskem delu ugotavljam, da izbrane banke podrobno (nekatero ločeno, nekatere v sklopu letnega poročila) in v skladu s predpisi zelo podrobno obravnavajo posamezna področja obveznih razkritij, in sicer področja upravljanja s tveganji, kapital in kapitalske zahteve ter politike prejemkov. Banke v tuji lasti (SKB in UniCredit banka) pa razkritja predstavljajo zgolj v okviru predpisov oziroma regulatornih zahtev, saj jim slovenska zakonodaja omogoča, da pod določenimi pogoji razkritja opustijo oziroma jih razkrijejo na ravni matične tuje banke.

Na področju upravljanja s tveganji je vsem izbranim bankam skupna konzervativna politika upravljanja s tveganji, z namenom doseganja kapitalske ustreznosti ter dolgoročne stabilne rasti. SKB in UniCredit Banka uporabljata napredne metode upravljanja s tveganji, povzete iz matičnih bančnih skupin. Abanka in NKBM pa sta v sklopu načrta

prestrukturiranja morali sprejeti vrsto ukrepov in razviti oziroma vzpostaviti ustrezne strukture in organizacije funkcij upravljanja vseh vrst tveganj (uporaba ekspertnih modelov za določanje kreditne sposobnosti, vpeljava limitov kratkoročne zadolženosti, razvoj modelov za zgodnje odkrivanje povečanih kreditnih tveganj,...). Izbrane banke se na področju tveganj osredotočajo na kakovosten kreditni portfelj, ki je osnovan na razpršenosti in manjši koncentraciji. Po prenosu slabih terjatev Abanke in NKBM na slabo banko, se je kakovost kreditnega portfelja močno izboljšala.

Banke delujejo v ostrem konkurenčnem okolju, kjer poteka nenehen boj za povečanje tržnega deleža, zato hočejo pokazati zainteresirani javnosti poleg obveznih razkritij še nekaj več, da bi si povečale prepoznavnost in ugled ter s tem vplivale na izbor banke s strani podjetja ali potrošnika. Vsaka od proučevanih bank ima svoje metode razkrivanja tovrstnih informacij, vsem pa je skupno, da se daje največji poudarek predvsem prikazu prednosti/sposobnosti posameznih bank, kulturi oziroma filozofiji poslovanja, skrbi za zaposlene in za širše okolje, v katerem se nahajajo (gospodarski razvoj, socialni razvoj, ekologija idr.).

Vse banke so si enotne, da k uspešnosti poslovanja v veliki meri prispevajo zaposleni, ki hkrati predstavljajo tudi največji strošek bank. Izmed vseh izbranih bank največ vlaga v izobraževanje zaposlenih UniCredit Banka, s ciljem zagotavljanja trajnostnega razvoja zaposlenih (program za odkrivanje in razvoj kadrov). Abanka in NKBM imata omejevalno kadrovske politiko, saj načrt prestrukturiranja zahteva stroškovno učinkovitost, kar pa bo privedlo tudi do odpuščanj zaposlenih. Omejevalna kadrovska politika (znižanje plač zaposlenih) lahko privede do manjše motiviranosti zaposlenih za doseganje rezultatov.

Z učinkovito tržno disciplino (ko so zainteresirani javnosti na voljo zadostne in kakovostne informacije o poslovanju bank) se zmanjšuje pretirana nagnjenost k prevzemanju večjih tveganj s strani bank. Oblikuje se sistem, kjer na primer potencialni vlagatelji kaznujejo banke za prevzemanje večjega tveganja z zahtevami po večjih donosih na vložena sredstva. To se lahko pokaže v povečanju obrestnih mer ali pa umiku vlagateljev, ki so manj naklonjeni tveganjem.

Treba pa se je zavedati, da letna poročila ne morejo biti edini dokument za sprejemanje pomembnejših poslovnih odločitev (npr. potencialni investitorji), saj gre za več mesecev stare podatke, ki več ne odražajo resničnega stanja banke, če je banka nagnjena k hitrim spremembam posameznih segmentov poslovanja. V tem pogledu je eden ključnih vidikov razkrivanja ravno njihova pogostost. Pogostost razkrivanja je odvisna od regulatornih zahtev in pa tudi od posamezne banke. Z uporabo sodobnih elektronskih poti lahko banke večkrat letno širšim množicam uporabnikov posredujejo ključne informacije o poslovanju in na ta način gradijo na zaupanju v finančni sistem.

LITERATURA IN VIRI

1. Anadolli, S., Beloglavec, S., Korošec, B., Medved, D. & Mörec, B. (2008). *Računovodstvo finančnih institucij*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
2. Banka Slovenije. (2015). *Poročilo Banke Slovenije o vzrokih za nastali kapitalski primanjkljaj bank in RS kot bančnega regulatorja BS*. Najdeno 3. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.bsi.si/publikacije/porocila/Porocilo_BS_2015.pdf
3. Barako, D.G., Hancock, P. & Izan, H.Y. (2006). Relationship between corporate governance attributes and voluntary disclosure in annual reports: the Kenyan experience. *Financial reporting, regulation and governance*, 5(1), 1–25. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu http://business.curtin.edu.au/local/docs/1.CtempGWViewerFRRaG_2006_5-1_Refereed_Barako_Hancock_Izan.pdf
4. *Basel Committee on Banking Supervision*. Najdeno 10. januarja 2016 na spletnem naslovu <http://www.bis.org/bcbs/>
5. Baumann, U., & Nier, E. (2004). Disclosure, volatility and transparency: an empirical investigation into the value of bank disclosure. *Economic policy review*, 10(2), 31–37. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=785211
6. Bitenc, M. (2009). *Temelji bančnega poslovanja*. Ljubljana: Zavod IRC.
7. Dimovski, V., & Gregorčič, A. (2000): *Temelji bančništva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
8. Direktiva CRD IV. *Uradni list EU*, št. 176/2013.
9. Feytimi, O. (2014). The level of financial information disclosure and corporate attributes in developing economy. *European journal of business and management*, 6(3), 176–186. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu <http://www.iiste.org/Journals/index.php/EJBM/article/.../10734>
10. Haniffa, R., & Cooke, T. (2002). Culture, corporate governance and disclosure in Malaysian corporations. *Journal of accounting finance and business studies*, 38(3), 317–349. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu <http://business-school.exeter.ac.uk/documents/papers/accounting/2000/0007.pdf>
11. Horvat, T. (2000). *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetja*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
12. Horvat, T. (2001). *Letno računovodsko poročilo*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
13. Horvat, T. (2002). *Kritična analiza razkritij v letnih poročilih slovenskih podjetij* (doktorska disertacija). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
14. Horvat, T. (2003). *Priprava razkritij v letnem poročilu gospodarske družbe*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
15. Hossain, M. (2008). The extent of disclosure in annual reports of banking companies: the case of India. *European journal of scientific research*, 23(4), 599–680. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu http://qspace.qu.edu.qa/bitstream/handle/10576/10429/ejsr_23_4_15.pdf?sequence=1

16. Hossain, M., & Hammami, H. (2009). Voluntary disclosure in the annual reports of an emerging country: the case of Qatar. *Advances in accounting, incorporating advances in international accounting*, 25(2), 255–265. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0882611009000315>
17. Juhmani, O. (2013). Ownership structure and corporate voluntary disclosure: evidence from Bahrain. *International journal of accounting and financial reporting*, 3(2), 133–148. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu <http://www.macrothink.org/journal/index.php/ijafr/article/view/4088>
18. Kavčič, S. (1998). Analiziranje za pripravo letnega poslovnega poročila. *Zbornik referatov 4. strokovnega posvetovanja o sodobnih vidikih analize poslovanja in organizacije* (str. 7–22). Ljubljana: Zveza ekonomistov Slovenije ter zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
19. Kavčič, S. (2007). *Letno poročilo. Predavanja iz predmeta finančno računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
20. *Letno poročilo Abanke za leto 2014*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://www.abanka.si/vlagatelj/letna-porocila?MapaId=39903>
21. *Letno poročilo NKBM za leto 2014*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <https://www.nkbm.si/vsebina/13592/Letno-porocilo-Skupine-Nove-KBM-in-Nove-KBM-d-d-za-leto-2014>
22. *Letno poročilo SKB za leto 2014*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://www.skb.si/medijsko-sredisce/letna-porocila/letno-porocilo-2014>
23. *Letno poročilo UniCredit Bank za leto 2014*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu http://www.unicreditbank.si/sl/O_nas/UniCredit_Bank/Letna_poročila
24. Mandžuka, J. (2008). Tveganja prostovoljnih razkritij v letnih poročilih podjetij. *Revizor*, 19(4), 42–56.
25. Nadoh, M. (2005). *Analiza razkrivanja tveganj v letnih poročilih slovenskih bank* (specialistično delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
26. Nova Ljubljanska banka. (2015). *Razkritja NLB banke za leto 2014*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu https://www.nlb.si/nlb/nlb-portal/slo/o-banki/vlagatelj/financna-porocila/2015_razkritja-v-skladu-z-88.clenom-zban2.pdf
27. *O Abanki*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://www.abanka.si/banka/vizitka-banke>
28. *O NKBM banki*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <https://www.nkbm.si/o-novi-kbm>
29. *O SKB banki*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://www.skb.si/o-skb/vizitka>
30. *O UniCredit Bank*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu http://www.unicreditbank.si/sl/O_nas/UniCredit_Bank/Osebna_izkaznica
31. Owusu-Anash, S. (1998). The impact of corporate attributes on the extent of mandatory disclosure and reporting by listed companies in Zimbabwe. *International journal of accounting*, 33(5), 605–631. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem

- naslovu <http://www.ingentaconnect.com/content/els/00207063/1998/00000033/00000005/art90015>
32. *Poročilo o finančni stabilnosti*. Najdeno 16. januarja 2016 na spletnem naslovu <https://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=630>
 33. *Poročilo o finančni stabilnosti: uporaba tržnih informacij pri analizi finančne stabilnosti bank*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <https://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3284>
 34. *Razkritja Abanke, d. d., za leto 2014*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0ahUKEwjSzLCN9q7LAhXkJZoKHf93D5wQFgguMAI&url=http%3A%2F%2Fwww.abanka.si%2Fsys%2Fcmsres.aspx%3FFileId%3D446307&usg=AFQjCNEfaPuACJv61UOaT38IWk1C4MHNLw&bvm=bv.116274245,d.bGs>
 35. Rotovnik T. (2003). Javna razkritja v okviru tretjega stebra novega kapitalskega sporazuma in moralni hazard. *Bančni vestnik*, 52(6), 38–40.
 36. Shehata, N. F. (2014). Theories and determinants of voluntary disclosure. *Accounting and finance research*, 3(1), 18–26. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2442486
 37. Sklep o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 28/2007.
 38. Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 50/2015.
 39. Sklep o razkritjih s strani bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 60/2013.
 40. Soliman, M. M. (2013). Firm characteristic and the extent of voluntary disclosure: the case of Egypt. *Research journal of finance and accounting*, 4(17), 71–79. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu <http://www.iiste.org/Journals/index.php/RJFA/article/.../9210>
 41. Tadesse, S. (2006). *Banking fragility and disclosure: international evidence*. University of South Carolina. Najdeno 25. decembra 2015 na spletnem naslovu <http://www.econbiz.de/Record/banking-fragility-disclosure-international-evidence-tadesse-solomon/10005677701>
 42. Tarullo, D. K. (2008). *Banking on Basel: The Future of International Financial Regulation*. Washington: Peterson Institute for International Economics.
 43. Uredba CRR. *Uradni list EU*, št. 176/2013.
 44. Vezjak, B. (1998). *Razkritja računovodskih informacij v letnih poročilih, posebej o ravnanju z okoljem*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
 45. Zakon o bančništvu (ZBan). *Uradni list RS*, št. 96/2013.
 46. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD). *Uradni list RS*, št. 65/2009 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US 82/13 in 55/15.
 47. Združenje bank Slovenije. (2015). *Podatki za bančni sektor v Sloveniji*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://www.zbs-giz.si/zdruzenje-bank.asp?StructureId=374>

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Predpisana shema izkaza finančnega položaja bank.....	1
Priloga 2: Predpisana shema izkaza poslovnega izida bank.....	2
Priloga 3: Seznam vseh zahtevanih razkritij, kot jih predpisuje del 8 Uredbe EU 575/2013	3
Priloga 4: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja Abanke d.d.	11
Priloga 5: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja NKBM d.d.	12
Priloga 6: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja SKB d.d.	13
Priloga 7: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja UniCredit Bank d.d.	14
Priloga 8: Razvrstitev finančnih sredstev oziroma prevzetih obveznosti po zunajbilančnih postavkah v bonitetne skupine.....	16

Priloga 1: Predpisana shema izkaza finančnega položaja bank

Tabela 1: Predpisana shema izkaza finančnega položaja bank

1	Denar v blagajni, stanje na računih pri centralnih bankah in vpogledne vloge pri bankah
2	Finančna sredstva, namenjena trgovanju
3	Finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida
4	Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo
5	Izvedeni finančni instrumenti, namenjeni varovanju
6	Kreditni: a) dolžniški vrednostni papirji, b) krediti bankam, c) krediti strankam, ki niso banke, d) druga finančna sredstva.
7	Finančna sredstva v posesti do zapadlosti
8	Spremembe poštene vrednosti skupine varovanih postavk pred obrestnim tveganjem
9	Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje
10	Opredmetena osnovna sredstva
11	Naložbene nepremičnine
12	Neopredmetena sredstva
13	Dolgoročne naložbe v kapital odvisnih, pridruženih in skupaj obvladovanih družb
14	Terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb: e) terjatve za davek, f) odložene terjatve za davek.
15	Druga sredstva
16	SKUPAJ SREDSTVA (od 1 do 15)
17	Finančne obveznosti, namenjene trgovanju
18	Finančne obveznosti, pripoznane po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida
19	Izvedeni finančni instrumenti, namenjeni varovanju
20	Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti g) vloge bank in centralnih bank, h) vloge strank, ki niso banke, i) krediti bank in centralnih bank, j) krediti strank, ki niso banke, k) dolžniški vrednostni papirji, l) podrejene obveznosti, m) druge finančne obveznosti.
21	Spremembe poštene vrednosti skupine varovanih postavk pred obrestnim tveganjem
22	Obveznosti, vezane na nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje
23	Rezervacije
24	Obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb: n) obveznosti za davek, o) odložene obveznosti za davek.

se nadaljuje

Tabela 1: Predpisana shema izkaza finančnega položaja bank (nad.)

25	Druge obveznosti
26	SKUPAJ OBVEZNOSTI (od 17 do 25)
27	Osnovni kapital
28	Kapitalske rezerve
29	Drugi izdani kapitalski instrumenti
30	Akumulirani drugi vseobsegajoči donos
31	Rezerve iz dobička
32	Lastni deleži
33	Zadržani dobiček/izguba (vključno s čistim dobičkom/izgubo poslovnega leta)
34	SKUPAJ KAPITAL (od 27 do 33)
35	SKUPAJ OBVEZNOSTI IN KAPITAL (26 + 34)

Vir: Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Uradni list RS, št. 50/2015, stran 4.

Priloga 2: Predpisana shema izkaza poslovnega izida bank

Tabela 2: Predpisana shema izkaza poslovnega izida bank

1	Prihodki iz obresti
2	Odhodki za obresti
3	Čiste obresti (1 – 2)
4	Prihodki iz dividend
5	Prihodki iz opravnin (provizij)
6	Odhodki za opravnine (provizije)
7	Čiste opravnine (provizije) (5 – 6)
8	Realizirani čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti, ki niso merjeni po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida
9	Čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti, namenjenih trgovanju
10	Čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida
11	Spremembe poštene vrednosti pri obračunavanju varovanj pred tveganji
12	Čisti dobički/izgube iz tečajnih razlik
13	Čisti dobički/izgube iz odprave pripoznanja sredstev
14	Drugi čisti poslovni dobički/izgube
15	Administrativni stroški
16	Amortizacija
17	Rezervacije
18	Oslabitve
19	Slabo ime
20	Čisti dobički/izgube iz naložb v kapital odvisnih, pridruženih in skupaj obvladovanih družb

se nadaljuje

Tabela 2: Predpisana shema izkaza poslovnega izida bank (nad.)

21	Čisti dobički/izgube iz nekratkoročnih sredstev v posesti za prodajo in z njimi povezanimi obveznostmi
22	DOBIČEK/IZGUBA IZ REDNEGA POSLOVANJA (3 + 4 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14 – 15 – 16 – 17 – 18 + 19 + 20 + 21)
23	Davek iz dohodka pravnih oseb iz rednega poslovanja
24	ČISTI DOBIČEK/IZGUBA IZ REDNEGA POSLOVANJA (22 – 23)
25	Čisti dobički/izgube po obdavčitvi iz ustavljenega poslovanja
26	ČISTI DOBIČEK/IZGUBA POSLOVNEGA LETA (24 + 25)

Vir: Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic, Uradni list RS, št. 50/2015, stran 4.

Priloga 3: Seznam vseh zahtevanih razkritij, kot jih predpisuje del 8 Uredbe EU 575/2013

Tabela 3: Seznam vseh zahtevanih razkritij, kot jih predpisuje del 8 Uredbe EU 575/2013

Člen	Zahteva
435	Politika in cilji upravljanja s tveganji
1.	Cilji in politike tveganj
	(a) strategije in procese za upravljanje teh tveganj; (b) strukturo in organizacijo ustrezne funkcije za upravljanje tveganj, vključno z informacijami o njeni hierarhiji in statusu, ali druge ustrezne ureditve; (c) obseg in naravo poročanja o tveganjih in sistemih merjenja; (d) politike za varovanje pred tveganjem in njegovo zmanjševanje ter strategije in procese za spremljanje stalne učinkovitosti varovanja pred tveganji in zmanjševanja tveganj; (e) izjavo upravljalnega organa o ustreznosti ureditev upravljanja tveganj institucije, ki zagotavlja, da vzpostavljeni sistemi za upravljanje tveganj ustrezajo profilu in strategiji institucije; (f) strnjeno izjavo upravljalnega organa o tveganju, v kateri je kratko in jedrnato opisan celoten profil tveganosti institucije, povezan s poslovno strategijo. Ta izjava vključuje ključne kazalnike in podatke, ki zunanjim zainteresiranim stranem zagotavljajo celosten vpogled v način, kako institucija upravlja tveganja, razkrivajo pa tudi, kako je profil tveganosti institucije povezan z ravniyo sprejemljivega tveganja, ki jo določi upravljalni organ.

se nadaljuje

Tabela 3: Seznam vseh zahtevanih razkritij, kot jih predpisuje del 8 Uredbe EU 575/2013 (nad.)

2.	Informacije glede ureditve upravljanja
	(a) število direktorskih mest, ki jih zasedajo člani upravljalnega organa; (b) politiko zaposlovanja za izbor članov upravljalnega organa ter njihovo dejansko znanje, veščine in izkušnje; (c) politiko glede raznolikosti pri izboru članov upravljalnega organa, splošne in konkretne cilje te politike ter v kolikšni meri so bili doseženi; (d) ali je institucija ustanovila ločen odbor za tveganja ali ne ter kolikokrat se je odbor za tveganja sestal; (e) opis toka informacij glede tveganj do upravljalnega organa.
436	Področje uporabe
	(a) ime institucije, za katero veljajo zahteve te uredbe; (b) pregled razlik v podlagi konsolidacije za računovodske in bonitetne namene s kratkim opisom zadevnih subjektov in z obrazložitvijo, ali so: polno konsolidirane, sorazmerno konsolidirane, odbite od kapitala, niti konsolidirane niti odbite; (c) vse trenutne ali predvidene pomembne praktične ali pravne ovire za takojšnji prenos kapitala ali poravnavo obveznosti med nadrejeno osebo in podrejenimi družbami; (d) zbirni znesek, za katerega je dejanski kapital nižji od zahtevanega v vseh podrejenih družbah, ki niso vključene v konsolidacijo, in ime ali imena teh podrejenih družb; (e) po potrebi okoliščine za uporabo določb členov 7 in 9.
437	Kapital
	(a) celovito uskladitev postavk navadnega lastniškega temeljnega kapitala, postavk dodatnega temeljnega kapitala, postavk dodatnega kapitala ter filtrov in odbitkov v skladu s členi 32 do 35, 36, 56, 66 ter 79, ki se nanašajo na kapital institucije, izkaz finančnega položajav revidiranih finančnih izkazih institucije; (b) opis glavnih značilnosti instrumentov navadnega lastniškega temeljnega kapitala in instrumentov dodatnega temeljnega kapitala ter instrumentov dodatnega kapitala, ki jih izda institucija; (c) vsa določila in pogoje za vse instrumente navadnega lastniškega temeljnega kapitala, instrumente dodatnega temeljnega kapitala ter instrumente dodatnega kapitala; (d) ločeno razkritje narave in zneskov : – vsakega bonitetnega filtra, ki se uporablja v skladu s členi od 32 do 35; – vsakega odbitka v skladu s členi 36, 56 in 66; – postavk, ki niso odbite v skladu s členi 47, 48, 56, 66 in 79; (e) opis vseh omejitev, ki se uporabljajo za izračun kapitala v skladu s to uredbo, ter instrumentov, bonitetnih filtrov in odbitkov, za katere veljajo te omejitve;

	(f) kadar institucije razkrijejo kapitalske količnike, izračunane z uporabo sestavin kapitala, določenih na drugačni osnovi kot v tej uredbi, celovito obrazložitev osnove, na kateri so izračunani ti kapitalski količniki.
438	Kapitalske zahteve
	(a) povzetek pristopa institucije k ocenjevanju ustreznosti njenega notranjega kapitala za podporo obstoječih in prihodnjih dejavnosti; (b) na zahtevo zadevnega pristojnega organa rezultat procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala institucije, vključno s sestavo pribitkov iz zahtev po dodatnem kapitalu, na podlagi procesa nadzorniškega pregledovanja iz točke (a) člena 104(1) Direktive 2013/36/EU; (c) (SA pristop) za institucije, ki izračunavajo zneske tveganju prilagojenih izpostavljenosti v skladu s poglavjem 2, naslova II, dela 3, 8 % zneskov tveganju prilagojenih izpostavljenosti za vsako kategorijo izpostavljenosti iz člena 112 (= po kategorijah SA); (d) (IRB-pristop) za institucije, ki izračunavajo zneske tveganju prilagojenih izpostavljenosti v skladu s poglavjem 3, naslova II, dela 3,8 % zneskov tveganju prilagojenih izpostavljenosti za vsako kategorijo izpostavljenosti, določeno v členu 147; Institucije, ki izračunavajo zneske tveganju prilagojenih izpostavljenosti v skladu s členom 153(5) ali 155(2) razkrijejo izpostavljenosti, razvrščene v vsako kategorijo iz razpredelnice 1 v členu 153(5) ali dodeljene vsaki uteži tveganja iz člena 155(2). (e) kapitalske zahteve, izračunane v skladu s točkama (b) in (c) člena 92(3); (1) pozicijsko tveganje; (2) velike izpostavljenosti, ki presegajo omejitve iz členov 395 do 401, če je instituciji dovoljeno preseganje teh omejitev; (3) valutno tveganje; (4) tveganje poravnave; (5) tveganje spremembe cen blaga; (f) kapitalske zahteve, izračunane v skladu s poglavji 2, 3 in 4, naslova III, dela 3 in ločeno razkrite (= operativna tveganja).
439	Izpostavljenost kreditnemu tveganju nasprotne stranke
	(a) obrazložitev uporabljene metodologije za določanje notranjega kapitala in kreditnih limitov za kreditne izpostavljenosti do nasprotne stranke; (b) obrazložitev politik za zagotavljanje zavarovanja s premoženjem in ustvarjanja kreditnih rezerv; (c) obrazložitev politik v zvezi z izpostavljenostmi tveganju neugodnih gibanj; (d) obrazložitev glede vpliva obsega zavarovanja s premoženjem, ki bi ga morala institucija zagotoviti v primeru znižanja ocene bonitetne ocene; (e) bruto pozitivno pošteno vrednost pogodb, učinke pobota, pobotane tekoče kreditne izpostavljenosti, prejeta zavarovanja s premoženjem in neto kreditno izpostavljenost iz naslova izvedenih finančnih instrumentov. Neto kreditna izpostavljenost iz naslova izvedenih finančnih instrumentov je kreditna izpostavljenost pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti po upoštevanju učinkov iz pravno izvršljivih pogodb o pobotu in dogovorov o zavarovanju s premoženjem;

	(f) mere vrednosti izpostavljenosti po metodah, določenih v oddelkih od 3. do 6. poglavja 6, naslova II, dela 3, odvisno od uporabljene metode; (g) hipotetično vrednost varovanja v obliki kreditnih izvedenih finančnih instrumentov in porazdelitev tekoče kreditne izpostavljenosti po vrstah kreditne izpostavljenosti; (h) hipotetične zneske poslov s kreditnimi izvedenimi finančnimi instrumenti, ločene glede na uporabo za lastni kreditni portfelj institucije in za njene posredniške dejavnosti, vključno s porazdelitvijo uporabljenih produktov kreditnih izvedenih finančnih instrumentov, dodatno razčlenjenih glede na nakupljeno in prodano zavarovanje znotraj posamezne skupine produktov; (i) oceno vrednosti α, če je institucija dobila dovoljenje pristojnih organov za oceno vrednosti α.
	Kapitalski blažilniki
440	Proticiklični blažilniki:
	(a) geografsko porazdelitev njenih kreditnih izpostavljenosti, ustreznih za izračun proticikličnih kapitalskih blažilnikov; (b) znesek posamezni instituciji lastnega proticikličnega kapitalskega blažilnika.
441	GSPI-blažilniki:
	1. Institucije, opredeljene kot GSPI v skladu s členom 131 Direktive 2013/36EU na letni ravni razkrivajo vrednosti kazalnikov, uporabljenih za določanje rezultatov institucij v skladu z določitevno metodologijo iz navedenega člena.
442	Popravki zaradi kreditnega tveganja
	(a) opredelitev »zapadlosti« in »oslabiljenosti« za računovodske namene; (b) opis pristopov in metod, sprejetih za določanje posebnih in splošnih popravkov zaradi kreditnega tveganja; (c) skupni znesek izpostavljenosti po računovodskih pobotih in brez upoštevanja učinkov iz naslova zmanjšanja kreditnega tveganja ter povprečni znesek izpostavljenosti skozi obdobje, razčlenjen na različne vrste kategorij izpostavljenosti; (d) geografsko porazdelitev izpostavljenosti, razčlenjenih v pomembna območja po pomembnih kategorijah izpostavljenosti, in po potrebi tudi dodatne podrobnosti; (e) porazdelitev izpostavljenosti glede na gospodarsko panogo ali vrsto nasprotne stranke, razčlenjenih po kategorijah izpostavljenosti, vključno s prikazom izpostavljenosti do MSP, ter po potrebi dodatne podrobnosti; (f) razčlenitev vseh izpostavljenosti po preostali zapadlosti, razčlenjenih glede na kategorije izpostavljenosti, ter po potrebi dodatne podrobnosti; (g) glede na pomembno gospodarsko panogo ali vrsto nasprotne stranke, znesek: - oslabiljenih izpostavljenosti in zapadlih izpostavljenosti, navedenih ločeno, - posebnih in splošnih popravkov zaradi kreditnega tveganja; - oblikovanih posebnih in splošnih popravkov zaradi kreditnega tveganja v obdobju poročanja; (h) znesek oslabiljenih izpostavljenosti in zapadlih izpostavljenosti, navedenih

	ločeno in razčlenjenih glede na pomembna geografska območja, če je to praktično izvedljivo, vključno z zneski posebnih in splošnih popravkov zaradi kreditnega tveganja v zvezi z vsakim geografskim območjem; (i) prikaz sprememb posebnih in splošnih popravkov zaradi kreditnega tveganja za oslabiljene izpostavljenosti, navedenih ločeno. Informacije obsegajo: - opis vrste posebnih in splošnih popravkov zaradi kreditnega tveganja; - začetna stanja, - zneske popravkov zaradi kreditnega tveganja v obdobju poročanja; - zneske ocenjenih bodočih izgub od izpostavljenosti v obdobju poročanja, morebitne druge popravke, vključno s popravki iz naslova sprememb v menjalnih tečajih, poslovnih združitvah, nakupov in prodaj podrejenih družb ter prenose med popravki zaradi kreditnega tveganja; - končna stanja. Posebni popravki zaradi kreditnega tveganja in poplačila, evidentirana neposredno v izkazu poslovnega izida, se razkrijejo ločeno.
443	Neobremenjena sredstva
	EBA do 30. junija 2014 izda smernice za opredelitev razkritja neobremenjenih sredstev; EBA pripravi osnutke regulativnih tehničnih standardov za opredelitev razkritja vrednosti izkaza finančnega položaja po kategoriji izpostavljenosti glede na kakovost premoženja ter skupne vrednosti bilance stanja, ki je neobremenjena.
444	Uporaba ECAI
	(a) firme imenovanih ECAI in ECA ter razloge za morebitne spremembe; (b) kategorije izpostavljenosti, za katere se uporablja posamezna ECAI ali ECA; (c) opis procesa določanja uteži tveganja za izpostavljenosti, ki niso vključene v trgovalno knjigo, na podlagi bonitetnih ocen izdajatelja in izdaje; (d) vzporeditev zunanje bonitetne ocene vsake imenovane ECAI ali ECA s stopnjami kreditne kakovosti, predpisanimi v poglavju 2, naslova II, dela 3, ob upoštevanju, da te informacije ni treba razkriti, če je institucija usklajena s standardno shemo vzporeditve, ki jo objavi EBA; (e) vrednosti izpostavljenosti in vrednosti izpostavljenosti po upoštevanju učinkov zmanjšanja kreditnega tveganja, povezanih z vsako stopnjo kreditne kakovosti, predpisane v poglavju 2, naslova II, dela 3, kakor tudi vrednosti odbitkov od kapitala.
445	Izpostavljenost tržnemu tveganju
	Ločeno za vsako tveganje + ločeno kapitalska zahteva za posebno obrestno tveganje pozicij v listinjenju.
446	Operativno tveganje
	Institucije razkrijejo pristope za izračun kapitalskih zahtev za operativno tveganje, za katere institucija izpolnjuje pogoje; opis metodologije iz člena 312(2), če jo institucija uporablja, vključno z obrazložitvijo ustreznih notranjih in zunanjih

	dejavnikov, ki jih institucija upošteva v pristopu merjenja, ter v primeru delne uporabe, področje in obseg uporabe različnih uporabljenih metodologij.
447	Izpostavljenosti iz naslova lastniških instrumentov, ki niso vključeni v trgovalno knjigo
	(a) razlikovanje med izpostavljenostmi glede na njihove namene, vključno z razlogi v zvezi s kapitalskimi dobički in strateškimi razlogi, ter pregled uporabljenih računovodskih tehnik in metodologij vrednotenja, vključno s ključnimi predpostavkami in praksami, ki vplivajo na vrednotenje, ter kakršnimikoli pomembnimi spremembami teh praks; (b) vrednost v izkazu finančnega položaja, pošteno vrednost in za tiste, s katerimi se trguje na borzi, primerjavo s tržno ceno, če se ta pomembno razlikuje od poštene vrednosti; (c) vrste, naravo in zneske izpostavljenosti, s katerimi se trguje na borzi, izpostavljenost iz naslova lastniških instrumentov nejavnih družb v dovolj razpršenih portfeljih in druga izpostavljenost; (d) kumulativno realizirane dobičke ali izgube, ki izhajajo iz prodaj in likvidacij v zadevnem obdobju; (e) skupni znesek nerealiziranih dobičkov ali izgub, skupni znesek latentnih dobičkov ali izgub iz prevrednotenja in kateregakoli od teh zneskov, ki je vključen v temeljni ali dodatni kapital.
448	Izpostavljenost obrestnemu tveganju pri postavkah, ki niso vključene v trgovalno knjigo
	(a) naravo tveganja obrestne mere in ključne predpostavke (vključno s predpostavkami o predčasnih odplačilih kreditov in gibanju nezapadlih vlog) ter pogostostjo merjenja obrestnega tveganja; (b) spremembe v donosih, ekonomsko vrednost ali drugo ustrezno merilo, ki ga uporablja vodstvo v primeru naglega zvišanja ali znižanja obrestne mere v skladu z metodo vodstva za merjenje obrestnega tveganja, razčlenjene glede na valuto.
449	Listinjenje
450	Politika prejemkov
	Za kategorije zaposlenih, katerih dejavnosti imajo pomemben vpliv na profil tveganja: (a) informacije o procesu odločanja, ki se uporablja pri določanju politike prejemkov, in število sestankov, ki jih je v poslovnem letu opravil glavni organ za nadzor prejemkov, vključno z, če je to primerno, informacijami o sestavi in pooblastilih komisije za prejemke, zunanjem svetovalcu, katerega storitve so se uporabljale pri določanju politike prejemkov, in vlogo relevantnih zainteresiranih strani; (b) informacije o povezavi med plačilom in uspešnostjo; (c) najpomembnejše značilnosti zasnove sistema prejemkov, vključno z informacijami o merilih, uporabljenih za merjenje uspešnosti in prilagoditev zaradi tveganja, politiki odloga in merilih za dodelitev pravice do izplačila;

	(d) razmerje med fiksnimi in variabilnimi prejemki, določeno v skladu s členom 94(1)(g) Direktive 36/2013. (e) informacije o merilih uspešnosti, na katerih temelji pravica do delnic, opcij ali variabilnih sestavin prejemkov; (f) glavne parametre in utemeljitev za vsako shemo variabilnih sestavin in druge nedenarne ugodnosti; (g) združene kvantitativne informacije o prejemkih, razčlenjene po področju poslovanja; (h) združene kvantitativne informacije o prejemkih, razčlenjene glede na višje vodstvo in zaposlene, katerih dejavnosti imajo pomemben vpliv na profil tveganosti institucije, pri čemer je navedeno naslednje: - zneski prejemkov za finančno leto, razdeljeni na fiksne in variabilne prejemke, in število upravičencev; - zneski in oblika variabilnih prejemkov, ločeno na gotovino, delnice, z delnicami povezane instrumente ter druge vrste teh prejemkov; - zneski neporavnanih odloženih prejemkov, ločeno na del z in del brez dodeljene pravice do izplačila; - zneski odloženih prejemkov, dodeljeni v finančnem letu, izplačani in zmanjšani s prilagoditvijo glede na uspešnost; - novi pogodbeno vnaprej dogovorjeni variabilni prejemki in odpravnine v finančnem letu, in število upravičencev do teh plačil; SL 27. 6. 2013, Uradni list Evropske unije, L 176/261; - zneski odpravnin, dodeljenih med finančnim letom, število upravičencev in najvišja takšna dodelitev posamezni osebi; (i) število posameznikov, ki se jim izplača 1 milijon EUR ali več na finančno leto, za izplačilo med 1 milijonom EUR in 5 milijoni EUR, razdeljeno na obroke po 500.000 EUR, in za izplačilo 5 milijonov EUR ali več, razdeljeno na obroke po 1 milijon EUR; (j) na zahtevo države članice ali pristojnega organa celotni prejemek vsakega člana upravljalnega organa ali višjega vodstva.
451	Finančni vzvod
	(a) količnik finančnega vzvoda in kako institucija uporablja člen 499(2) in (3); (b) razčlenitev mere skupne izpostavljenosti in usklajenost te mere z zadevnimi informacijami, razkritimi v objavljenih računovodskih izkazih; (c) kadar je to ustrezno, znesek fiduciarnih postavk, za katere je bilo odpravljeno priznanje, v skladu s členom 429(11); (d) opis procesov, ki se uporabljajo za upravljanje tveganj prekomernega finančnega vzvoda; (e) opis dejavnikov, ki so vplivali na količnik finančnega vzvoda v obdobju, na katerega se nanaša razkriti količnik finančnega vzvoda.
452	Uporaba pristopa IRB pri kreditnih tveganjih
453	Uporaba tehnik za zmanjševanje kreditnih tveganj

	(a) politike in procese za bilančni in zunajbilančni pobot ter navedbo obsega, v katerem ga uporabljajo; (b) politike in procese za vrednotenje in upravljanje zavarovanja s premoženjem; (c) opis glavnih vrst zavarovanja s premoženjem, ki jih sprejema institucija; (d) glavne vrste izdajateljev jamstva in nasprotnih strank pri izvedenih finančnih instrumentih ter njihovo kreditno kakovost; (e) informacije o koncentracijah tržnega ali kreditnega tveganja v okviru prevzetega zmanjševanja kreditnega tveganja; (f) za institucije, ki izračunavajo zneske tveganju prilagojenih izpostavljenosti v skladu s standardiziranim pristopom ali pristopom IRB, ne zagotavljajo pa lastnih ocen LGD ali konverzijskih faktorjev glede na kategorijo izpostavljenosti, ločeno za vsako kategorijo izpostavljenosti, skupno vrednost izpostavljenosti (po bilančnem ali zunajbilančnem pobotu, če se uporabljata), ki jo krije – po uporabi prilagoditev za nestanovitnost – primerno zavarovanje s finančnim premoženjem in druga primerna zavarovanja s premoženjem; (g) za institucije, ki izračunavajo zneske tveganju prilagojenih izpostavljenosti v skladu s standardiziranim pristopom ali pristopom IRB, ločeno za vsako kategorijo izpostavljenosti, skupno izpostavljenost (po bilančnem ali zunajbilančnem pobotu, če se uporabljata), ki je krita z jamstvi ali kreditnimi izvedenimi finančnimi instrumenti. Za kategorijo izpostavljenosti iz naslova lastniških instrumentov ta zahteva velja za vse pristope iz člena 155.
454	Uporaba naprednih pristopov za merjenje operativnega tveganja
455	Uporaba notranjih modelov za tržna tveganja
492	Prehodne določbe za razkritja o kapitalu
2	V obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2015 institucije razkrijejo, v kakšnem obsegu navadni lastniški temeljni kapital in temeljni kapital presegata zahteve iz člena 465.
3	V obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2017 institucije razkrijejo dodatne informacije o svojem kapitalu: - naravo in učinek posameznih filtrov in odbitkov, ki se uporabljajo v skladu s členi 467 do 470, 474, 476 in 479, na navadni lastniški temeljni kapital, dodatni temeljni kapital, dodatni kapital in kapital; - zneske manjšinskih deležev in instrumentov dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala ter z njimi povezane zadržane dobičke in vplačane presežke kapitala, izdani s strani podrejenih družb, ki so zajeti v konsolidirani navadni lastniški temeljni kapital, dodatni temeljni kapital, dodatni kapital in kapital v skladu z oddelkom 4 poglavja 1; - učinek posameznih filtrov in odbitkov, ki se uporabljajo v skladu s členom 481 na navadni lastniški temeljni kapital, dodatni temeljni kapital, dodatni kapital in kapital; - naravo in znesek postavk, ki se štejejo za postavke navadnega lastniškega temeljnega kapitala, postavke temeljnega kapitala in postavke dodatnega kapitala, z

	uporabo odstopanj, določenih v oddelku 2 poglavja 2.
4	V obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2021 institucije razkrijejo znesek instrumentov, ki se štejejo za instrumente navadnega lastniškega temeljnega kapitala, dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala z uporabo člena 484 (kapitalski instrumenti, ki po novi zakonodaji več ne izpolnjujejo zahtev za vključitev v kapital, njihova izločitev pa je lahko postopna).

Vir: Razkritja NLB banke za leto 2014, 2016.

Priloga 4: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja Abanke d.d.

Tabela 4: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja Abanke d.d.

Izkaz finančnega položaja (v tisoč EUR)	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Bilančna vsota	3.597.986	3.036.473	2.601.650
Vloge nebančnega sektorja	2.144.129	1.894.139	1.842.745
Znesek kreditov nebančnemu sektorju	2.527.155	1.820.677	1.084.542
Oslabitve finančnih sredstev in rezervacije	423.238	754.798	219.296
Celotni kapital	168.558	212.694	294.883
Izkaz poslovnega izida (v tisoč EUR)			
Čiste obresti	69.448	52.559	55.451
Čisti neobrestni prihodki	31.588	134.572	(41.335)
Poslovni izid pred obdavčitvijo iz rednega poslovanja	(80.500)	(281.695)	(196.157)
Število zaposlenih			
	880	881	844
Kazalniki			
Količnik kapitalske ustreznosti ⁴	9,60	9,60	18,70
Profitabilnost (v %)			
Obrestna marža ⁵	1,74	1,51	1,94
Donos na sredstva po obdavčitvi (ROA) ⁶	(1,89)	(8,85)	(6,80)

se nadaljuje

⁴ Količnik kapitalske ustreznosti, izračunan kot razmerje: **celotni kapital/tveganju prilagojena aktiva**.

⁵ Kazalnik je izračunan kot razmerje: **čiste obresti/povprečna aktiva**. Povprečna aktiva je izračunana kot 13-mesečno povprečje stanj aktive na zadnji dan posameznega meseca.

⁶ Kazalnik je izračunan kot razmerje: **čisti poslovni izid/povprečna aktiva**.

Tabela 4: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja Abanke d.d. (nad.)

	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Donos na kapital po obdavčitvi (ROE) ⁷	(35,36)	(200,40)	(77,35)
Stroški poslovanja (v %)			
Operativni stroški/povprečna aktiva	1,36	1,58	1,73
Likvidnost (v %)			
Likvidna sredstva/kratkoročne finančne obveznosti do nebančnega sektorja	49,15	62,86	80,30
Likvidna sredstva/povprečna aktiva	18,58	26,27	33,11

Vir: Letno poročilo Abanke za leto 2014, 2016.

Priloga 5: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja NKBM d.d.

Tabela 5: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja NKBM d.d.

Izkaz finančnega položaja (v tisoč EUR)	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Bilančna vsota	4.338.568	3.909.983	3.608.215
Vloge nebančnega sektorja	2.917.317	2.364.102	2.466.097
Znesek kreditov nebančnemu sektorju	2.891.136	1.826.371	1.593.294
Oslabitve finančnih sredstev in rezervacije	634.558	583.006	525.531
Celotni kapital	192.569	517.712	580.347
Izkaz poslovnega izida (v tisoč EUR)			
Čiste obresti	71.736	60.628	93.591
Čisti neobrestni prihodki	101.057	74.666	54.364
Poslovni izid pred obdavčitvijo iz rednega poslovanja	(214.335)	(633.494)	30.831
Število zaposlenih			
	1.280	1.201	1.124

se nadaljuje

⁷ Kazalnik je izračunan kot razmerje: **čisti poslovni izid/povprečni kapital**. Povprečni kapital je izračunan kot 13-mesečno povprečje stanj kapitala na zadnji dan posameznega meseca.

Tabela 5: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja NKBM d.d. (nad.)

	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Kazalniki			
Količnik kapitalne ustreznosti	9,18	20,49	25,75
Profitabilnost (v %)			
Obrestna marža	1,54	1,44	2,48
Donos na sredstva po obdavčitvi (ROA)	(4,36)	(15,57)	0,95
Donos na kapital po obdavčitvi (ROE)	(62,15)	(258,48)	6,49
Stroški poslovanja (v %)			
Operativni stroški/povprečna aktiva	1,76	1,97	1,96
Likvidnost (v %)			
Likvidna sredstva/kratkoročne finančne obveznosti do nebančnega sektorja	43,40	53,95	99,13
Likvidna sredstva/povprečna aktiva	15,66	20,66	42,62

Vir: Letno poročilo NKBM za leto 2014, 2016.

Priloga 6: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja SKB d.d.

Tabela 6: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja SKB d.d.

Izkaz finančnega položaja (v tisoč EUR)	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Bilančna vsota	2.594.375	2.451.013	2.549.877
Vloge nebančnega sektorja	1.543.694	1.715.194	1.796.474
Znesek kreditov nebančnemu sektorju	2.123.558	1.954.272	1.748.516
Oslabitev finančnih sredstev in rezervacije	174.225	239.338	243.179
Celotni kapital	291.430	267.726	336.631
Izkaz poslovnega izida (v tisoč EUR)			
Čiste obresti	60.739	57.111	60.574
Čisti neobrestni prihodki	40.479	35.496	37.242
Poslovni izid pred obdavčitvijo iz rednega poslovanja	4.169	(38.488)	40.499

se nadaljuje

Tabela 6: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja SKB d.d. (nad.)

	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Število zaposlenih			
	873	845	823
Kazalniki			
Količnik kapitalske ustreznosti	13,73	13,70	16,30
Profitabilnost (v %)			
Obrestna marža	2,31	2,27	2,46
Donos na sredstva po obdavčitvi (ROA)	0,14	(1,25)	1,40
Donos na kapital po obdavčitvi (ROE)	1,29	(11,28)	11,29
Stroški poslovanja (v %)			
Operativni stroški/povprečna aktiva	2,11	2,10	2,02
Likvidnost (v %)			
Likvidna sredstva/kratkoročne finančne obveznosti do nebančnega sektorja	29,52	31,83	39,24
Likvidna sredstva/povprečna aktiva	12,27	14,59	20,67

Vir: Letno poročilo SKB za leto 2014, 2016.

Priloga 7: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja UniCredit Bank d.d.

Tabela 7: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja UniCredit Bank d.d.

Izkaz finančnega položaja (v tisoč EUR)	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Bilančna vsota	2.815.367	2.488.557	2.578.732
Vloge nebančnega sektorja	1.227.789	1.276.833	1.368.511
Znesek kreditov nebančnemu sektorju	2.269.317	1.895.472	1.743.570
Oslabitev finančnih sredstev in rezervacije	115.848	176.568	207.816
Celotni kapital	251.623	227.715	244.001
Izkaz poslovnega izida (v tisoč EUR)			
Čiste obresti	55.970	48.389	48.626
Čisti neobrestni prihodki	21.306	23.842	21.596

se nadaljuje

Tabela 7: Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja UniCredit Bank d.d. (nad.)

	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Poslovni izid pred obdavčitvijo iz rednega poslovanja	310	(47.393)	613
Število zaposlenih			
	601	576	563
Kazalniki			
Količnik kapitalske ustreznosti	13,5	16,9	19,7
Profitabilnost (v %)			
Obrestna marža	1,9	1,8	1,8
Donos na sredstva po obdavčitvi (ROA)	0,0	(1,4)	0,0
Donos na kapital po obdavčitvi (ROE)	0,4	(15,9)	0,3
Stroški poslovanja (v %)			
Operativni stroški/povprečna aktiva	1,4	1,5	1,5
Likvidnost (v %)			
Likvidna sredstva/kratkoročne finančne obveznosti do nebančnega sektorja	29,9	34,7	43,9
Likvidna sredstva/povprečna aktiva	9,1	14,5	21,7

Vir: Letno poročilo UniCredit Bank za leto 2014, 2016.

Priloga 8: Razvrstitev finančnih sredstev oziroma prevzetih obveznosti po zunajbilančnih postavkah v bonitetne skupine

Tabela 8: Razvrstitev finančnih sredstev oziroma prevzetih obveznosti po zunajbilančnih postavkah v bonitetne skupine

Bonitetna skupina	Finančna sredstva / prevzete obveznosti po zunajbilančnih postavkah
A	Do Banke Slovenije, Republike Slovenije, Evropske centralne banke, Evropskih skupnosti, vlad in centralnih bank drugih držav cone A, do dolžnikov, za katere se ne pričakujejo težave s plačevanjem obveznosti in ki plačujejo svoje obveznosti ob dospelosti oziroma izjemoma z zamudo do 15 dni, ki so zavarovane s prvovrstnim zavarovanjem;
B	za katere se ocenjuje, da bodo poravnali dospele obveznosti, vendar je njihovo finančno stanje trenutno šibko, ne kaže pa, da bi se v prihodnje bistveno poslabšalo, ki plačujejo obveznosti z zamudo do 30 dni, občasno tudi z zamudo od 31 do 90 dni;
C	za katere se ocenjuje, da denarni tokovi ne bodo zadostovali za redno poravnavanje dospelih obveznosti, ki plačujejo obveznosti z zamudo do 90 dni, občasno tudi z zamudo od 91 do 180 dni, ki so izrazito podkapitalizirani, ki nimajo zadostnih dolgoročnih virov sredstev za financiranje dolgoročnih naložb, od katerih banka ne prejema tekoče zadovoljivih informacij ali ustrezne dokumentacije v zvezi s poravnavanjem obveznosti;
D	za katere obstaja velika verjetnost izgube dela finančnega sredstva oziroma plačila po prevzeti obveznosti, ki plačujejo obveznosti z zamudo nad 90 dni do 180 dni, občasno tudi z zamudo od 181 do 360 dni, ki so nesolventni, za katere je bil pri pristojnem sodišču vložen predlog za začetek postopka prisilne poravnave ali stečaja, ki so v sanaciji oziroma postopku prisilne poravnave, ki so v stečaju;

se nadaljuje

Tabela 8: Razvrstitev finančnih sredstev oziroma prevzetih obveznosti po zunajbilančnih postavkah v bonitetne skupine (nad.)

Bonitetna skupina	Finančna sredstva / prevzete obveznosti po zunajbilančnih postavkah
E	za katere se ocenjuje, da sploh ne bodo poplačane, s sporno pravno podlago, ki plačujejo obveznosti z zamudo nad 360 dni.

Vir: Sklep o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic, Ur. l. RS, št. 28/2007.